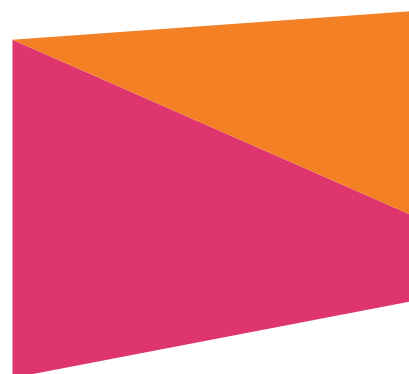

Výroční zpráva

Židovského muzea v Praze
za rok 2016

Obsah

1	Právní rámec činnosti a orgány muzea 2
2	Základní údaje o ŽMP 4 a) Objekty ve správě ŽMP 4 b) Co ŽMP nabízí 5
3	Návštěvnost 6
4	Organizační struktura a zaměstnanci 8
5	Výstavní činnost 9 a) Galerie Roberta Guttmanna 9 b) Výstavy v Oddělení pro vzdělávání a kulturu 10 c) On-line výstavy 11 d) Výstavy ve spolupráci s dalšími institucemi 11
6	Sbírky a jejich dokumentace 13 a) Péče o sbírky 13 b) Dokumentace a evidence sbírek 14 c) Archiv 15 d) Knihovna 16 e) Oddělení pro dějiny šoa 17
7	Věda a výzkum 18 a) Odbor sbírek 19 b) Oddělení pro dějiny šoa 21 c) Oddělení židovských dějin a judaistiky 24 d) Archiv 25 e) Knihovna 26 f) Zastoupení v domácích a zahraničních organizacích 27
8	Příprava nových expozic a transformace muzea 28
9	Akvizice 30
10	Vzdělávací aktivity 31
11	Kulturní aktivity 34 a) Večerní pořady v Oddělení pro vzdělávání a kulturu 34 b) Koncerty a další kulturní akce ve Španělské synagoze 36
12	Publikační činnost 38
13	Spolupráce s institucemi 41 a) Zápůjčky 41 b) Neziskový sektor, informace a konzultace, média 41 c) Účast na dalších projektech 42
14	Údržba a rekonstrukce 44
15	Investice 46
16	Granty a dary 47
17	Informace o hospodaření v roce 2016 48
18	Zpráva nezávislého auditora o ověření účetní závěrky k 31. 12. 2016 49 Příloha č. 1 – Plnění rozpočtu ŽMP v roce 2016 (v tis. Kč) 54 Příloha č. 2 – Výkaz zisku a ztrát (v tis. Kč) 55 Příloha č. 3 – Rozvaha (v tis. Kč) 56 Příloha č. 4 – Struktura zaměstnanců ŽMP 57 Příloha č. 5 – Opravy a rekonstrukce objektů (v tis. Kč) 58

1

Právní rámec činnosti a orgány muzea

Zájmové sdružení právnických osob Židovské muzeum v Praze (ŽMP) bylo registrováno Obvodním úřadem pro Prahu 1 dne 30. září 1994. Hlavním předmětem činnosti sdružení, jako kulturní instituce, je podle zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů tvorba, doplňování, odborná správa, shromažďování a prezentace sbírek Židovského muzea v Praze a tvorba, doplňování a správa knihovního a archivního fondu, osvětová, publikační, vydavatelská a vzdělávací činnost, včetně prodeje upomínkových předmětů, propagačních a jiných materiálů, publikací, nahraných zvukových a zvukově obrazových záznamů a dalších předmětů spjatých s účelem a předmětem činnosti sdružení, dále kulturní a jiná činnost, týkající se judaismu, Židů a jejich historie v Čechách a na Moravě. Hlavní činností sdružení je také činnost výzkumná (především základní výzkum, aplikovaný výzkum nebo experimentální vývoj) a šíření jejích výsledků prostřednictvím výuky, publikování nebo převodu technologií. Hlavní činností jsou rovněž nutné opravy a technická zhodnocení pronajatých nemovitostí, v nichž muzeum sídlí a prezentuje sbírky, kterými je částečně hrazeno nájemné, případný pronájem dočasně nevyužitých prostor třetím osobám se souhlasem vlastníka, tj. Židovské obce v Praze. Doplňkovým předmětem činnosti sdružení je péče o židovské kulturní dědictví v České republice prostřednictvím Federace židovských obcí v České republice.

Alfred Grotte (1872–1943), Návrh rekonstrukce Maiselovy synagogy – pohled na západní průčelí, akvarel, papír, Praha 1894, Inv. č. ŽMP 157.101

Nejvyšším orgánem sdružení je správní rada, která v roce 2016 pracovala ve složení:

Jiří Daniček, Federace židovských obcí v ČR (předseda)

Eva Lorencová, Židovská obec v Praze

Jiří Löwy, Federace židovských obcí v ČR

Mgr. Pavel Hlubuček, Ministerstvo kultury ČR (od 1. 6. 2015)

Kontrolním orgánem sdružení je dozorčí rada, která v roce 2016 pracovala ve složení:

Ing. Jan Neubauer, Židovská obec v Praze (předseda)

Ing. Vladimír Látal, Federace židovských obcí v ČR (do 29. 6. 2016)

RNDr. Michal Hron, Federace židovských obcí v ČR (od 30. 6. 2016)

Ing. Marta Rubínová, Ministerstvo kultury ČR

V roce 2016 se správní rada sešla k jednání čtyřikrát a dozorčí rada dvakrát. Z jednání za přítomnosti právníka byly pořízeny zápisy.

Ředitelem muzea v roce 2016 byl Leo Pavlát.

2

Základní údaje o ŽMP

a) Objekty ve správě ŽMP

- Administrativní budovy v ulici U Staré školy 1 a 3, Praha 1 – správa muzea, odborná pracoviště, depozitáře, knihovna, Multimediální centrum, kavárna, Galerie Roberta Guttmanna (výstavní prostor pro pořádání krátkodobých výstav)
- Maiselova synagoga – nová stálá expozice v hlavní lodi *Židé v českých zemích, 10. – 18. století*. Celkem vystaveno 169 originálů, faksimilií a kopií dokumentů. Otevřena 30. 6. 2015.
- Španělská synagoga – v hlavní lodi a na galerii stálá expozice *Dějiny Židů v Čechách a na Moravě – II. Od emancipace do současnosti*. Celkem vystaveno 546 originálů, faksimilií a kopií dokumentů; zimní modlitebna: stálá expozice *Stříbro českých synagog*. Celkem vystaveno 224 předmětů.
- Pinkasova synagoga – v hlavní lodi *Památník českých a moravských Židů, kteří se stali oběťmi šoa*; v prvním poschodí stálá expozice *Příběh dětí. Dětské kresby z Terezína 1942-1944*. Celkem vystaveno 238 originálů, faksimilií a kopií dokumentů.
- Klausová synagoga – v hlavní lodi stálá expozice *Židovské tradice a zvyky – I. Synagoga a svátky*, na galerii stálá expozice *Židovské tradice a zvyky – II. Běh života*. Celkem vystaveno 481 originálů, faksimilií a kopií dokumentů.
- Obřadní síň – pokračování stálé expozice *Židovské tradice a zvyky – II. Běh života*. Celkem vystaveno 140 originálů, faksimilií a kopií dokumentů.

Obřadní síň

b) Co ŽMP nabízí

- Prohlídku pěti stálých expozic v historických objektech, Starého židovského hřbitova z 15.–18. století.
- Prohlídky krátkodobých výstav v Galerii Roberta Guttmanna.
- Vzdělávací programy a prohlídky prostřednictvím Oddělení pro vzdělávání a kulturu v Praze a Brně.
- Kulturní pořady se židovskou tematikou v prostorách Oddělení pro vzdělávání a kulturu v Praze a Brně a v Maiselově synagoze v Praze.
- Semináře s židovskou tematikou.
- Služby Multimediálního centra – připojení na internet, základní judaistická literatura a speciální databáze, prezenční videotéka a fonotéka, prodej knih vydávaných ŽMP.
- Služby archivu – zajišťování badatelských služeb (poskytování archivních materiálů ke studijním účelům, odborné konzultace, rešerše, reprografické služby).
- Služby specializované knihovny pro odbornou i laickou veřejnost.
- Vzdělávání pedagogických pracovníků prostřednictvím Oddělení pro vzdělávání a kulturu.
- Konzultace pro odbornou i laickou veřejnost k otázkám dějin českých a moravských Židů.
- Konzultace pro odbornou i laickou veřejnost k otázkám perzekuce českých a moravských Židů za druhé světové války.
- Konzultace pro odbornou i laickou veřejnost k otázkám sbírkových fondů ŽMP, odborné výklady a rešerše.
- Semináře *Židé, dějiny a kultura* ukončené certifikátem MŠMT.
- Posouzení a vyřízení žádostí k trvalému vývozu předmětů kulturní hodnoty a k vývozu předmětů kulturní hodnoty na dobu určitou a služby znaleckého ústavu.
- Historické obrazové materiály k reprodukci.
- Vlastní publikace, CD a propagační materiály včetně prodeje muzejních publikací on-line prostřednictvím internetových stránek muzea.
- Prodej hesel z *Encyklopedie židovských obcí Čech, Moravy a Slezska* on-line prostřednictvím internetových stránek muzea.
- Možnost rezervovat si návštěvu v přesně určený čas prostřednictvím Informačního a rezervačního centra ŽMP.
- Prohlídky expozic s kvalifikovanými průvodci.
- Prohlídku s individuálním audio průvodcem na základě smlouvy s firmou Promotion & Education, s. r. o.

3

Návštěvnost

Následující tabulka uvádí počet návštěvníků v ŽMP v roce 2016:

Celkem návštěvníků			
		Dospělí	Junioři
Leden	26 564	18 729	7 835
Únor	31 402	20 248	11 154
Březen	59 249	34 194	25 055
Duben	60 335	35 356	24 979
Květen	69 011	54 812	14 199
Červen	54 756	39 774	14 982
Červenec	65 446	45 665	19 781
Srpen	78 635	57 157	21 478
Září	63 933	47 853	16 080
Říjen	59 963	44 910	15 053
Listopad	39 342	29 502	9 840
Prosinec	51 229	38 452	12 777
CELKEM	659 865	466 652	193 213

V roce 2016 ŽMP navštívilo 659 865 návštěvníků, to je o 30 739 více než v roce předchozím (4,89 %).

ŽMP i v roce 2016 v návaznosti na dříve osvědčené postupy rozvíjelo činnost s cílem zvýšit zájem návštěvníků. Nadále se navýšil prodej společné vstupenky do ŽMP a Staronové synagogy, spravované Židovskou obcí v Praze. Této možnosti významně využívali domácí návštěvníci při rodinných prohlídkách v rámci zvýhodněné vstupenky v programu k výchově proti antisemitismu (prohlídkový okruh „Pražské Židovské Město“).

Muzeum nadále nabízelo dříve zavedené slevy v rámci programu Zlatá karta Pražské plynárenské, slevových kupónů firmy Prague City Pass, Dům čokolády a programu Opencard. Opětovně se potvrdila výhodnost účasti na programu Prague Card, který v roce 2016 přivedl do muzea více než 30 000 návštěvníků.

Informační a rezervační centrum v Maiselově ulici 15, otevřené v roce 2014, posloužilo jako výchozí bod pro prohlídkové okruhy většímu počtu návštěvníků než v roce 2015 a významně přispělo k odbavení hostů muzea a jejich spokojenosti.

Nezměněně v roce 2016 pokračovala podpora návštěvám školních skupin za výrazně zlevněné vstupné prostřednictvím muzejního Oddělení pro vzdělávání a kulturu. Rovněž činnost Společnosti přátel Židovského muzea v Praze přispívala k úspěšné propagaci muzea.

Za své expozice získalo ŽMP v roce 2016 pět Certifikátů výjimečnosti TripAdvisor®. Toto ocenění bylo kromě muzea jako celku uděleno samostatně i Pinkasově, Klausově a Španělské synagoze a Starému židovskému hřbitovu. Certifikát výjimečnosti již šestým rokem vyzdvihuje jedinečnost unikátních

památek a turistických destinací. Získávají je pouze organizace, která na portálu TripAdvisor dostávají od cestovatelů z celého světa dlouhodobě vynikající recenze.

*Informační a rezervační centrum
muzea v Maiselově 15*

4

Organizační struktura a zaměstnanci

ŽMP bylo v roce 2016 dle svého organizačního řádu rozděleno do 8 odborů. Ke konci roku 2016 mělo v průměru 136,1 zaměstnanců včetně 10 pracovníků, jejichž mzda je plně nebo částečně hrazena z grantů, a 4 pracovníce na rodičovské dovolené. Ve fyzických osobách činil počet zaměstnanců k 31. 12. 2016 celkem 136, což představovalo přepočítaných 131,1 plných pracovních úvazků.

Zaměstnanecká struktura byla následující: ředitel, 48 pracovníků ostrahy a kustodů, 49 vědeckých a odborných muzejních pracovníků včetně restaurátorů, 12 ekonomických pracovníků včetně pokladních v expozicích, 8 pracovníků pro vzdělávací a kulturní činnost, 4 pracovníci pro zajištění provozu, oprav, rekonstrukcí a správu budov, 5 administrativních pracovníků, 6 pracovníků zajišťujících publicitu a výstavy, 3 pracovníci Informačního a rezervačního centra.

Během roku 2016 dále 196 pracovníků provádělo práce mimo hlavní pracovní poměr (dohody o pracovní činnosti, dohody o provedení práce, autorské smlouvy).

Průměrný měsíční plat zaměstnance ŽMP (na přepočtené stavy) v roce 2016 činil 24 025 Kč. Průměrná mzda v ČR (na přepočtené stavy) přitom ve stejném roce činila 27 589 Kč a v Praze 36 584 Kč.

5

Výstavní činnost

a) Galerie Roberta Guttmanna

Muzejní Galerie Roberta Guttmanna v ulici U Staré školy 3, v Praze 1 představila veřejnosti v roce 2016 tři krátkodobé výstavy.

Do 10. dubna 2016 patřily galerijní prostory výstavě *Ztracené obrazy: Eugeen van Mieghem a židovští emigranti do Nového světa*. Tato již třetí výstava ŽMP věnovaná fenoménu uprchlíků se zaměřila na emigraci milionů obyvatel ze střední a východní Evropy do Ameriky na konci 19. a počátku 20. století. Jedním z hlavních center této emigrace se stal antverpský přístav a belgická lodní společnost Red Star Line, která do roku 1934 přepravila do Ameriky na 2 400 000 východoevropských emigrantů. Mezi nimi byly také statisíce Židů, kteří prchali před bídou, útlakem a pronásledováním. Mezi lety 1881–1914 tak emigrovaly ze zemí východní Evropy a Ruska více než dva a půl milióny Židů, další více než milión opustil Evropu v letech 1918–1939. Tento exodus zachytil v antverpském přístavu malíř Eugeen Van Mieghem (1875–1930), který se zde narodil a prožil celý život. Vedle jeho padesáti kreseb a obrazů výstava představila dokumenty dopravní společnosti Red Star Line a dobové fotografie antverpského přístavu. Výstava vznikla ve spolupráci s Eugeen Van Mieghem Foundation a s podporou Red Star Line Museum v Antverpách. Finanční podporu výstavě poskytly velvyslanectví Belgického království v České republice a zastoupení vlámské vlády v České republice. Velvyslankyně Belgického království České republiky Françoise Gustin převzala nad výstavou osobní záštitu. Výstavu za dobu jejího trvání od 10. září 2015 do 10. dubna 2016 navštívilo 10 936 osob.

Od 12. května do 11. září 2016 bylo možno navštívit výstavu *Trosečníky v Šanghaji. Ghetto Hongkew očima uprchlíků a objektivem Arthura Rothsteina*, jejímiž autory byli kurátorka sbírky vizuálního umění ŽMP Michaela Sidenberg a dokumentarista Martin Šmok (USC Shoah Foundation). Výstava představila veřejnosti černobílé snímky amerického dokumentaristy Arthura Rothsteina (1915–1985) pořízené v dubnu 1946 v chudinské čtvrti Hongkew, na jejímž území o rozloze zhruba 2,5 km² se mezi 18. únorem 1943 a 14. srpnem respektive 3. zářím 1945 nacházelo japonskými okupačními úřady zřízené ghetto, tzv. *designated area* pro evropské přistěhovalce židovského původu, kteří nebyli v Šanghaji déle než od roku 1937. Tou dobou byla na místě ještě značná část židovských uprchlíků z Evropy, jichž sem postupně mezi lety 1938–1942 různými cestami doputovalo na 20 000. Fotoreportáž ze Šanghaje, která se díky pozdějším publikacím stala slavnou, vznikla v době, kdy Rothstein začal po svém propuštění z armády pracovat v Číně jako hlavní fotograf UNRRA (United Nations Relief and Rehabilitation Administration). Jeho hlavním úkolem bylo dokumentovat činnost této mezinárodní organizace, jež v tomto období spočívala především v distribuci potravinové pomoci a organizaci repatriace židovských uprchlíků zpět do západního světa. Výstava *Trosečníky v Šanghaji. Ghetto Hongkew objektivem Arthura Rothsteina* si kladla za cíl na pozadí Rothsteinovy fotoreportáže přiblížit osud československých občanů, kteří tvořili v Šanghaji sice nepočetnou, ale nikoli bezvýznamnou skupinu (na základě různých seznamů z let 1942–1946 lze odhadovat, že československou obec v Šanghaji tvořilo zhruba 300–400 osob, z nichž asi tři čtvrtiny byli Židé). Výstavu navštívilo za čtyři měsíce jejího trvání 9 774 osob.

Pátého října 2016 se uskutečnila vernisáž výstavy *Pojď, milý můj... – Ilustrace k Písni písní* připravená ve spolupráci s Památníkem národního písemnictví. Výstava představila biblickou knihu „Píseň písní“ (Velepíseň), objasnila její vznik, místo v židovské liturgii, historická vydání a překlady do češtiny. Především se však soustředila na její výzdobu, ilustrace a díla jí inspirovaná v moderní umělecké tvorbě od

*Die Bücher der Bibel – Die
Liederichtung, Berlin & Wien 1923.
Grafická úprava a ilustrace
Ephraim Moses Lilien.*

počátku 20. století až po současnost. Návštěvníci výstavy mohli obdivovat secesní ilustrace umělců E. M. Liliena a Františka Kupky, řadu málo známých ilustrací ve stylu art deco z počátku 20. století nebo pozdější novoklasicistní práce a cenný soubor ilustrovaných originálů ze sbírky bibliofila Josefa Portmanna od českých grafiků Václava Maška, Františka Koblihy, Jiřího Konůpka, Karla Svolinského, Cyrila Boudy nebo Milady Marešové, ale také díla umělců mladší generace Jarmily Mařanové a Olgy Čechové. Z tvorby zahraničních autorů se návštěvníci výstavy seznámili s ilustracemi izraelských výtvarníků Zeeva Rabanaa Shragy Weila, ruského Anatolije Kaplana nebo současných amerických výtvarníků Marka Podwala či Barbary Wolff. Vybrané tisky si bylo možno v celistvosti prohlédnout na interaktivních obrazovkách. Výstava volně navázala na předešlé výstavy věnované historii knižního fondu muzea (2007) a pesachovým Hagadám z fondu knihovny Židovského muzea v Praze (2010). Výstavu otevřenou do 12. března 2017 navštívilo 7602 osob.

b) Výstavy v Oddělení pro vzdělávání a kulturu

Další výstavy ŽMP připravilo prostřednictvím svého Oddělení pro vzdělávání a kulturu (OVK) v Praze a v Brně. V hlavním městě jich v prostorách OVK v Maiselově ulici 15 v Praze 1 bylo uspořádáno šest: *Starobylá židovská komunita v Jemenu* – výstava izraelského fotografa Naftali Hilgera; *Lid z Judy* – aneb *Židé na rovníku* – výstava fotografií Ivany Yael Bruner- Nepalové; *Proč v ghettu múzy nemlčely?* – výstava prací účastníků XVII. ročníku výtvarné soutěže Památníku Terezín; *Nansenova nadace – nečekaná záchrana ze severu* – výstava mapující činnost norské humanitární organizace Nansenhjelpen a její historii během druhé světové války; *Hra barev a stínů* – výstava grafických prací Jany Dubové; *Po stopách hrdinů* – výstava fotografií Jindřicha Buxbauma, která vznikla v rámci projektu Vrba – Wetzler Memorial za finanční pomoci Židovského muzea v Praze.

V moravské metropoli mohli návštěvníci v prostorách OVK v budově brněnské židovské obce zhlédnout deset výstav: přehlídku vítězných žákovských prací výtvarné soutěže Památníku Terezín *Proč v ghettu múzy nemlčely?*; výstavu fotografií *Abayudaya – Židé z Ugandy*; výstavu *Nansenova nadace – nečekaná záchrana ze severu*; výstavu fotografií *Cesta Tóry* zachycující obřad dopisování Tóry a její slavnostní

vnesení do brněnské synagogy; výstavu obrazů Hany Alisy Omer *Od holocaustu k nebeskému Jeruzalému*; výstavu fotografií Heleny Bretfeldové *Genius loci moravských židovských hřbitovů*; výstavu prací vzniklých v rámci arteterapeutického projektu pro přeživší šoa *Stopy, reflexe minulosti*; výstavu *Löw-Beerovy vily* seznamující s historií a současností vil rodiny Löw-Beer; výstavu *Wergelandův odkaz – Jak se žilo Židům v Norsku mezi lety 1851–1945* zachycující příběh židovského přistěhovalectví do Norska a konečně výstavu fotografií Josefa Brauna zachycující všední i sváteční život v několika obcích na jihovýchodní Moravě.

c) On-line výstavy

Online prezentací „Už se nemusím bát sousedů.“ *Životní příběh Ivany Beranové (Fantlové) a její rodiny* Židovské muzeum v Praze přiblížilo v červenci 2016 dopad velkých historických událostí 20. století na příkladu židovské rodiny ve dvou totalitních režimech, nacistickém a komunistickém. Prezentaci archivních materiálů propojují úryvky z biografického rozhovoru, který Ivana Beranová poskytla muzeu spolu s unikátními fotografiemi a dokumenty ze svého rodinného archivu.

Prezentace je dostupná na webové stránce muzea:

http://collections.jewishmuseum.cz/index.php/simpleGallery/Show/displaySet/set_id/253

d) Výstavy ve spolupráci s dalšími institucemi

Od 3. února do 3. dubna 2016 mohli návštěvníci moskevské galerie Lumière Brothers Center for Photography zhlédnout výstavu fotografií Židovského muzea v Praze *Osvětimské album*. Výstava prezentovala všech téměř 200 fotografií z tzv. Osvětimského alba (resp. jeho kopie), unikátního dokumentu z roku 1944, zachycujícího systematickou likvidaci evropských Židů. Výstava původně vznikla ve spolupráci Židovského muzea v Praze a Galerie Hlavního města Prahy a v Praze byla prezentována v Domě fotografie od května do září 2015. Vernisáž moskevské výstavy proběhla 2. února 2016 za účasti kurátora ŽMP Martina Jelínka. Převoz výstavy do Moskvy a zpět zajistilo České centrum v Moskvě, konání akce podpořilo též Velvyslanectví Státu Izrael v Moskvě.

Na paměť semilským židovským spoluobčanům – tak se jmenoval výstavní projekt, který od 7. října do 31. prosince 2016 představilo Muzeum a Pojizerská galerie v Semilech ve spolupráci s Židovským

Souborný výstavní projekt Na paměť semilským židovským spoluobčanům

muzeem v Praze a Státním oblastním archivem Semily. Ze Semil bylo během druhé světové války odsunuto do koncentračních táborů 40 židovských spoluobčanů, z nichž 34 týrání nepřežilo. V souborném výstavním projektu se návštěvníkům představily výstavy *Židé na Semilsku, Historie Židů v Čechách a na Moravě, Zmizelí sousedé a Pocta dětským obětem holocaustu*. Výstava byla slavnostně zahájena odhalením pamětní desky semilským židovským spoluobčanům před objektem Muzea a Pojizerské galerie Semily.

V listopadu a prosinci mohli návštěvníci Galerie dobříšského zámku zhlédnout výstavu Židovského muzea v Praze *Židovské tradice a zvyky*. Ve stejný den v místním Kulturním domě zahájila a do poloviny ledna pak probíhala další výstava muzea, *Druhý život českých svitků Tóry*.

Jako v minulých letech ŽMP pořádalo ve spolupráci s různými partnery putovní výstavy. V roce 2016 jich pražská pobočka Oddělení pro vzdělávání a kulturu nabízela třináct, z nichž sedm se zabývalo tematikou šoa: *Neztratit víru v člověka... Protektorát očima židovských dětí; Anna Franková – odkaz pro současnost; Ghetto jménem Baluty/Zpráva o Lodži; Zmizelí sousedé – Pocta dětským obětem holocaustu; Židovské svědectví o českém století; Děvčata z pokoje 28, L 410, Terezín a Příběh dětí – kresby dětí z terezínského ghetta*. Nabídka putovních výstav dále zahrnovala šest populárně naučných témat (*Barokní synagogy v českých zemích; Druhý život českých svitků Tóry; Historie Židů v Čechách a na Moravě; Židovské tradice a zvyky, Židovské vzdělávání a školství a Stříbrný příliv*).

Tyto výstavy byly v roce 2016 instalovány v 50 školách a muzeích ve 22 městech v České republice a v několika zahraničních institucích (Německo, Slovensko, USA a Švédské království, Jihoafrická republika, Izrael).

Brněnská pobočka Oddělení pro vzdělávání a kulturu zapůjčovala dvě putovní výstavy s tematikou šoa, a to *Příběh dětí – kresby dětí z terezínského ghetta a Děvčata z pokoje 28, L 410, Terezín*. Celkem je bylo možno zhlédnout na 5 místech Moravy.

6

Sbírky a jejich dokumentace

a) Péče o sbírky

Sbírkové předměty, knižní fond i archivní fondy ŽMP byly plně zabezpečeny v teplotně, světelně i klimaticky kontrolovaných podmínkách. Restaurátoři průběžně kontrolovali stav předmětů jak v depozitářích, tak i stálých expozicích muzea, kde rovněž prováděli měření intenzity osvětlení. Uskutečnila se preventivní dezinfekce vybraných prostor administrativní budovy a depozitářů ŽMP.

Externí restaurátorské zásahy byly prováděny pouze při bezprostředním ohrožení sbírkových předmětů špatným fyzickým stavem, pokud práce nebylo možno z kapacitních důvodů provést přímo v dílnách ŽMP. Externím odborníkům byly v roce 2016 zadány ke konzervaci či restaurování 3 pláštiky na Tóru ze sbírky textilu a soubor 19 knižních bloků a fragmentů ze sbírky rukopisů a nálezů z geniz na papíře, jehož restaurování bylo podpořeno velkorysým finančním darem paní Ivany Dubé. Externí restaurování rodinného portrétu Weissových a jeho ochranného rámu umožnil velkorysý finanční příspěvek paní Patricie Hynes, která rovněž podpořila restaurování pláštiku na Tóru pro výstavu v synagoze v Kolíně.

V restaurátorské dílně textilu bylo v roce 2016 konzervováno či restaurováno 85 textilií, mimo jiné dar paní Susan Marlow – soubor uniforem Františka Mahlera z československých zahraničních jednotek z období 2. světové války. V rámci sanitárních dnů ve Španělské synagoze bylo zkonzervováno 200 kusů modlitebních řemínků. Restaurátorky společně s Úsekem dokumentace a evidence sbírek provedly inventarizaci části sbírky textilu v mimopražském depozitáři. Velká pozornost byla věnována zajištění expertiz a konzervačních zásahů na souboru obuvi z nálezů z geniz.

Restaurátoři papíru spolupracovali v roce 2016 při přípravě dvou výstav ŽMP. Práce pro jednotlivá oddělení ŽMP zahrnovala: restaurátorské zásahy na 37 pracích na papíře, kartonech a pauzácích a drobné konzervační zásahy a vyčištění 120 obrazů pro sbírku vizuálního umění. Pro sbírku rukopisů a nálezů z geniz na papíře byl restaurován 1 rukopis a 75 předmětů ze souboru geniz. Pro oddělení pro

dějiny šoa proběhlo restaurování 21 předmětů. Pro knihovnu ŽMP bylo restaurováno 6 knih a další knihařské a konzervační zásahy byly provedeny na 270 knihách a časopisech. Pro archiv ŽMP bylo restaurováno 8 vázaných archivních pramenů.

V restaurátorské dílně kovů bylo konzervováno nebo restaurováno 65 stříbrných, mosazných, dřevěných a železných předmětů. Dále byly sbírkové předměty konzervovány nebo restaurovány pro výstavy, zápůjčky a pro účely systematické digitalizace sbírky stříbra.

V mimopražském depozitáři textilu byly udržovány klimatické a bezpečnostní podmínky zlepšené na základě stavebních opatření z nedávných let. Na základě vyhodnocení celkové situace včetně statiky budovy vedení ŽMP setrvává na svém rozhodnutí přesunout soubor textilu do nového depozitáře v Praze.

Za dohledu pracovnice muzejního archivu V. Hamáčkové bylo restaurováno 5 náhrobků vsazených v opěrné zdi při Klausově synagoze a dalších 6 náhrobků vybraných z celé plochy Starého židovského hřbitova. Vztýčeno bylo 8 vyvrácených náhrobků. S podporou NFOH byla restaurována tumba Šimona Backofena.

b) Dokumentace a evidence sbírek

Úsek Dokumentace a evidence sbírek vystavil v roce 2016 celkem 135 výdejek, na nichž bylo zaevidováno (tj. vydáno z depozitáře a uloženo zpět) 3160 sbírkových předmětů. Předměty byly nejčastěji vyjímány z depozitárního režimu pro digitalizaci a restaurování, konzervování nebo čištění. Mimo depozitáře ŽMP, především v expozicích a na výpůjčkách pro výstavní účely, zůstalo k 1. 2. 2017 celkem 1239 předmětů.

V rámci digitalizace sbírek ŽMP byla již v podstatě dokončena digitalizace sbírky vizuálního umění, intenzivně pokračovala digitalizace sbírky rukopisů a nálezů z geniz na papíře. Proběhla inventarizace tzv. Pomocného fondu, který zahrnuje kopie, repliky a faksimile sbírkových předmětů stejně jako autentická judaika běžné výpovědní hodnoty bez specifického významu pro sbírku ŽMP. Pomocný fond sbírky ŽMP nyní čítá přes 500 položek.

I v roce 2016 probíhala průběžná inventarizace sbírkových fondů ŽMP. Zahrnula část sbírky textilu, a to souboru synagogálních opon (2346 předmětů), tj. přibližně 5,7 % sbírkového fondu ŽMP. Dále byl zkontrolován a doplněn pomocný katalog předmětů vyřazených ze sbírek ŽMP od roku 2001, kdy byly sbírky ŽMP zapsány do Centrální evidence sbírek spravované MK ČR.

Během roku 2016 byla za podsbíрку judaika podána 4 hlášení o změnách v Centrální evidenci sbírek na MK ČR. Od roku 2016 se tak děje prostřednictvím aplikace CES online. Ve shodě s příslušnými zákonnými předpisy byly připraveny podklady pro katalogizaci přírůstků za rok 2013 a nahlášeno 120 nových evidenčních čísel do podsbírk judaik. Zároveň bylo z této podsbírk z důvodu přebytečnosti vyřazeno 24 předmětů.

Také v roce 2016 pokračovala intenzivní práce s daty sbírkových předmětů v systému Collective Access. Do databáze byly zaznamenávány údaje o autorech obrazů a historických fotografiích včetně kontroly a doplnění jejich biografických údajů. Obdobně bylo postupováno u mistrů ve sbírce kovů a přidružených materiálů.

V roce 2016 byla dokončena revize a byl doplněn přepis informací z tzv. Německého katalogu do elektronické podoby. Výsledkem jsou ověřená data a přehled údajů o donačních nápisích zaznamenaných v katalogu. Souběžně byl zpracován také rejstřík jmen donátorů.

V roce 2016 ŽMP přijalo 23 žádostí o vydání Osvědčení k trvalému vývozu předmětů kulturní hodnoty z území České republiky dle zákona č. 71/1994 Sb. Osvědčení bylo uděleno 16 žádostem, v ostatních případech bylo postupováno dle zákona a žádosti byly buď žadatelům vráceny, nebo postoupeny Ministerstvu kultury České republiky k dalšímu rozhodnutí.

Ve Fotooddělení bylo zdigitalizováno 18 142 záběrů sbírkových předmětů, především ze sbírky rukopisů a nálezů na papíře (10 364 záběrů) a ze sbírky vizuálního umění (6 796 záběrů).

Fotooddělení současně pokračovalo v digitalizaci archivních a knihovních materiálů (pro Oddělení pro dějiny šoa komplexní digitalizace fotoalb – 5397 snímků, pro knihovnu 1581 záběrů a Archiv ŽMP 2105 záběrů).

Průběžně byly fotografovány vernisáže, významné návštěvy a další důležité akce ŽMP a nadále byla pořizována dokumentace exteriérů, interiérů a výstav (1713 záběrů). Všechny snímky zhotovené ve fotooddělení byly následně ukládány do databáze Collective Access.

Podstatnou část práce fotoarchivu tvořilo vyřizování 175 žádostí badatelů z tuzemska i ze zahraničí včetně poskytování požadovaných materiálů, většinou v elektronické podobě.

c) Archiv

Pracovnice archivu průběžně kontrolovaly fyzický stav archiválií, za pomoci externistů pokračovalo mechanické čištění od prachu a drobné opravy, vybrané archiválie byly restaurovány v restaurátorské dílně muzea. V roce 2016 bylo vyčištěno 178 archivních knih a 10 knih bylo restaurováno. Souběžně probíhalo mechanické čištění nově převzatých písemností před jejich archivním zpracováním.

Pořádací práce se soustřeďovaly jak na nové zpracování materiálů uložených v archivu, tak na zpracování nově získaných osobních pozůstalostí. Archiv pokračoval ve spolupráci s holandskou badatelkou Emmy van Swaaij, která přepisuje texty v Braillově písmu tvořící součást pozůstalosti Oskara Bauma. Z Odboru sbírek byly převzaty 4 osobní pozůstalosti a zapsány do PEvA, u 3 z nich byl zpracován životopis původce. Pokračovalo třídění a pořádání písemností podnikového archivu Židovského muzea v Praze – zpracovávány materiály z let 1969–1994 (60 kرتونů). Do archivu byly převzaty písemnosti Nadace Židovského muzea v Praze. Současně proběhlo skartační řízení. Byl zpracován návrh dalšího postupu na předávání písemností židovských obcí a organizací po roce 1990 do archivu ŽMP. Návrh byl zaslán Federaci židovských obcí, která navržený postup obcím doporučila. Odborná pozůstalost Jiřího Fiedlera byla roztříděna a uložena do 75 kرتونů spolu se zpracovaným manipulačním seznamem.

Archiv Židovského muzea v Praze

Část pinkasu Židovské náboženské obce Kyjov (1680–1835), zcizeného z badatelný archivu ŽMP 30. 1. 2007, byla na základě součinnosti izraelské policie, Policie ČR a Interpolu navracena 22. 1. 2016 prostřednictvím velvyslanectví ČR v Izraeli do fondů archivu ŽMP. Rukopis nebyl nalezen a vrácen v úplnosti, zůstává proto nadále evidován v policejní databázi uloupených uměleckých předmětů.

Ve spolupráci s fotodílnou pokračovala digitalizace vybraného archivního materiálu s cílem zajistit studijní a záložní kopie historicky cenných a badatelsky často požadovaných materiálů. Postupně jsou digitalizovány vybrané archiválie, které slouží především pro rodopisné bádání. V roce 2016 bylo digitalizováno 12 knih (2079 snímků). Do CollectiveAccessu bylo vloženo 3250 snímků archivních knih digitalizovaných v předchozích letech. Dvě knihy svatebních konsensů, významný pramen pro rodopisné bádání, byly zpřístupněny badatelům na internetu (cca 500 snímků). Byla dokončena příprava materiálů z období druhé světové války z fondu ŽNO Slaný k digitalizaci (kontrola a foliace, přibližně 15 000 fol.). Veškerý připravený materiál z ŽNO Prostějov, ŽNO Slaný a ŽNO Rakovník (přibližně 23 500 fol.) byl v rámci digitalizace materiálů z období nacistické perzekuce předán ke skenování firmě Scanservice. Po zkontrolování navraceného materiálu byly skeny odevzdány k prezentaci v databázi CollectiveAccess v rámci projektu EHRI.

d) Knihovna

Pracovníci knihovny pokračovali v odborné katalogizaci knih, časopisů a jednotlivých článků či statí. Přibýlo 2099 záznamů, takže ke konci roku elektronický katalog knihovny ŽMP obsahoval 59 610 záznamů. K nim bylo připojeno 73 323 údajů o jednotlivých knihovních jednotkách. V depozitáři periodik v Pinkasově synagoze byly dále zpracovávány časopisy; do katalogu byly vloženy záznamy 140 titulů i údaje o jednotlivých číslech.

Knihovna spolupracuje s národním Kooperačním systémem článkové bibliografie (báze ANL) a se Souborným katalogem ČR. V roce 2016 zaslala do báze ANL 171 záznamů článků z periodik *Judaica Bohemiae* a *Roš chodeš* a do Souborného katalogu ČR 1407 bibliografických záznamů knih a 75 záznamů periodik.

Uskutečnila se též digitalizace periodik *Ročenka Společnosti pro dějiny Židů v Československé republice* a *Jahrbuch der Gessellschaft für Geschichte der Juden in der Tschechoslov. Republik* z let 1929–1938. Dokumenty byly zpřístupněny on-line. Tento projekt byl podpořen z grantového programu VISK 7 Ministerstva kultury ČR.

Během roku byly vedle běžné revize fondu (sg. 52.000 - 53.000) provedeny i kontroly některých příručních knihoven.

V historické části fondu proběhla průběžná revize 375 knih zapsaných do Centrální evidence sbírek. Ke konci roku 2016 čítala podsírkba „Knihy“ 3313 tisků. V průběhu roku bylo do evidence zapsáno 411 svazků. K záznamům knih v elektronickém katalogu jsou postupně připojovány fotografie titulních listů. Ve spolupráci s fotooddělením se zatím podařilo zdokumentovat více než 700 vzácných tisků.

Péče o sbírku vzácných tisků pokračovala průběžným restaurováním 11 exemplářů. Tři knihy byly kompletně opraveny restaurátory papíru v ŽMP a 8 svazků bylo i díky příspěvku Nadace Židovské obce v Praze zadáno externím restaurátorům. Kurátorka sbírky starých tisků S. Singerová průběžně zajišťovala prohlídku stavu bohemikálních a moravikálních tisků pro případné budoucí restaurování. V rámci průběžné katalogizace starých tisků ve fondu knihovny se katalogizovaly i vzácné tisky a dohledávaly další případné exempláře pro zápis do Centrální evidence sbírek.

V depozitáři periodik byly pořízeny regály do místnosti pro uložení starší literatury a proběhlo opětovné nastěhování knih.

e) Oddělení pro dějiny šoa

Oddělení pro dějiny šoa spravuje několik sbírek archivních materiálů týkajících se života židovské komunity v českých zemích ve dvacátém století, zejména v době předválečné a válečné. V rámci průběžného rozšiřování sbírek a mapování příběhů Židů na českém území přijalo v roce 2016 více než 1 200 fol. archiválií. Dále byly zpracovány osobní pozůstalosti bratří Synků (340 fol.) a Maxe Weisse (120 fol.). Dokumenty byly fyzicky zařazeny do sbírky Osobní pozůstalosti, jejich skeny zkatalogizovány v databázi CollectiveAccess. Rovněž se pokračovalo ve zpracování materiálu darovaného panem Petrem Erbenem z Izraele (naskenováno 450 fol.) a bylo zahájeno zpracování rodinného archivu rodiny Immergut (63 fol.). Díky velkorysému daru paní Zuzany Bílkové muzeum získalo soubor (31 fol.) zcela mimořádných materiálů souvisejících s osobností Karla Poláčka a jeho blízké přítelkyně Dory Vaňákové.

V druhé polovině roku byla zahájena katalogizace a revize sbírky Dokumenty persekuce, konkrétně části Vzpomínky a literární a odborné zpracování období persekuce, vzniklé po válce (17 kartonů). Byl dokončen odborný popis přibližně 280 snímků z fotobírky. V roce 2016 bylo zrestaurováno 135 fol. archivního materiálu. Koncem roku 2016 proběhla ve spolupráci s pracovníky Oddělení knihovny revize a reorganizace příruční knihovny Oddělení pro dějiny šoa (přibližně 3700 položek).

V návaznosti na nahrávání rozhovorů s pamětníky se v roce 2016 podařilo obohatit sbírky o fotografie a dokumenty z rodinných archivů jednotlivých narátorů o více než 1000 archiválií.

Oddělení pro dějiny šoa i nadále zpracovávalo rozsáhlé archivní soubory a prostřednictvím online katalogu sbírek CollectiveAccess (<http://collections.jewishmuseum.cz/>) je postupně zpřístupňovalo veřejnosti. V rámci digitální databáze byl proveden odborný popis více než 6500 položek.

Odborné pracovnice oddělení spolupracovaly na podobě chystané nové expozice ve Španělské synagoze.

7

Věda a výzkum

Židovské muzeum v Praze intenzivně rozvíjí vlastní vědeckou a výzkumnou činnost, a v mnoha ohledech tak navazuje na své předchůdce, kteří jí položili základy již v 60. letech 20. století. V současnosti je muzeum nejen příjemcem četných grantových a projektových podpor v oblasti vědy a výzkumu, ale bádání rozvíjí a podporuje v rámci svých vlastních, institucionálně podpořených výzkumných projektů. Těžiště vědecké a výzkumné činnosti muzea se soustřeďuje na zkoumání dějin a kultury Židů v českých zemích v širokém kontextu vývoje střední a východní Evropy.

V roce 2016 bylo v Židovském muzeu v Praze v rámci institucionálně financovaného i externě podpořeného výzkumu řešeno 31 výzkumných úkolů, na jejichž řešení se podílelo 14,5 přepočtených pracovníků v hlavním pracovním poměru (z nich 2,15 byli vedoucí vědeckí pracovníci) a více než 30 spolupracovníků na dohody o provedení práce a pracovní činnosti. V rámci řešených úkolů bylo zveřejněno či realizováno 33 zásadních vědecko-výzkumných výsledků. Vědeckou činnost v ŽMP koordinoval do konce července 2016 Mgr. Michal Frankl, Ph.D., od srpna téhož roku je koordinátorkou vědecké a výzkumné činnosti muzea PhDr. Dana Veselská, Ph.D.

Vědeckovýzkumné činnosti ŽMP byly v roce 2016 směřovány především do rozvoje infrastruktur, tedy do komplexních digitálních systémů zpřístupňujících vědecké veřejnosti online metadata a digitální reprezentace různých typů objektů – výjimečnou materiálovou a informační základnu k dějinám Židů. Klíčovým nástrojem je v tomto ohledu katalog sbírek a fondů ŽMP na bázi programu CollectiveAccess, jehož veřejné uživatelské rozhraní je dostupné na adrese <http://collections.jewishmuseum.cz/>. V roce 2016 byl tento veřejný zdroj rozšířen o rozsáhlý, badatelsky žádaný soubor digitalizovaných dokumentů z fondů Archivu ŽMP. Další rozšiřování obsahu se též týkalo databáze sdílených knihovních dokumentů Kramerius.

V oblasti mezinárodních vědeckých a výzkumných infrastruktur ŽMP nadále velmi aktivně participovalo na důležitých projektech nadnárodního významu, např. na rozvoji hubu Yerusha, evropské databáze archivních fondů a sbírek týkajících se židovských dějin a kultury (v rámci aktuálně řešeného projektu Yerusha Slovakia). Mimořádně významná je účast ŽMP na mezinárodním projektu Evropská infrastruktura pro výzkum holocaustu (EHRI), jímž se muzeum v Rámcovém programu 7 Evropské komise a následně v Horizontu 2020 zapojilo do nové evropské sítě významných výzkumných institucí a archivů.

Vedle řady dlouhodobě řešených vědecko-výzkumných témat, jejichž přehled je dostupný na webových stránkách ŽMP, odborní pracovníci již několik let věnují významnou pozornost aktuálnímu tématu uprchlictví a migrace. V roce 2016 byl z této tematické oblasti realizován projekt *Trosečníky v Šanghaji: Ghetto Hongkew očima uprchlíků a objektivem Arthura Rothsteina*, jehož hlavním výsledkem byla výstava v Galerii Roberta Guttmanna, a pokračovalo také řešení projektu *BeGrenzte Flucht*, který se věnuje problematice migrace z Rakouska do Československa po anšlusu Rakouska nacistickým Německem v roce 1938. Rozsah vědecké činnosti pracovníků ŽMP je však mnohem širší a detailně je zachycen u jednotlivých oddělení v následujících částech výroční zprávy.

ŽMP je velmi aktivní také na poli zveřejňování, zpřístupňování a popularizace vědeckých výsledků. Zásadní roli v publikaci výsledků zkoumání českých židovských dějin a v komunikaci vědecké komunity plní impaktovaný vědecký časopis *Judaica Bohemiae*, jehož další dvě čísla (ročník LI) vydalo ŽMP i v roce 2016. Časopis je veden v Arts and Humanities Citation Index (Web of Science), v databázích

Scopus a European Reference Index for the Humanities (ERIH+). Časopis je distribuován mimo jiné prostřednictvím C.E.E.O.L. (Central and Eastern European Online Library). V roce 2016 pokračovala také knižní řada *Židé – dějiny – paměť*, kterou ŽMP ve spolupráci s Ústavem pro soudobé dějiny Akademie věd ČR vydává v Nakladatelství Lidové noviny, knihou Inez Koeltzsch *Praha rozdělená i sdílená: Česko-židovsko-německé vztahy 1918–1938*.

Vědecko-výzkumné výsledky ŽMP byly prezentovány i v zahraničí. Odborní pracovníci muzea vystoupili s vyžádanými příspěvky např. na konferenci *Political, economic, and cultural relationships of Jews in Bohemia, Bavaria, and Austria (14th till 17th century)* v Řezně, nebo na konferenci *Jewish Museologies and the Politics of Display* pořádané univerzitou v Leedsu. V národním měřítku ŽMP organizuje pravidelné konference *Židé v Čechách*; v roce 2016 ve spolupráci s partnery uspořádalo její již 6. ročník, tentokrát v Kadani (publikace výsledků následuje vždy o rok později). Kromě této pravidelné akce připravuje ŽMP každoročně také aktuální tematická vědecká setkání. V roce 2016 ve spolupráci s partnery a v rámci aktuálně řešených projektů vědy a výzkumu uspořádalo workshop *Refugees and Citizens – New Nation States as Places of Asylum 1914–1941* ve Vídni a konferenci *Pozůstatky minulosti nebo laboratoře modernity?* v Olomouci.

Součástí vědecko-výzkumné infrastruktury je také systematické rozšiřování služeb podporujících vědu a výzkum. Kromě rozsáhlé odborné, veřejně přístupné knihovny, ŽMP zpřístupňuje řadu speciálních databází ve svých studovnách a badatelkách. K popularizaci výsledků vědy a výzkumu využívá ŽMP kromě vlastní publikační či prezentační činnosti také Oddělení pro vzdělávání a kulturu, v jehož auditoriích v Praze a Brně informuje veřejnost v rámci přednáškových cyklů, diskuzí či prezentací o tom nejaktuálnějším z oblasti výzkumu týkajícího se dějin a kultury Židů. V roce 2016 tak ŽMP veřejnosti nabídlo například přednáškový cyklus *Židovské motivy v českém hraném filmu*, diskuzní cyklus *Naše 20. století* či prezentaci skupinové odborné monografie *Ludwig August Frankl (1810-1894)* vydané německým nakladatelstvím Böhlau. V oblasti implementace výsledků vědy a výzkumu do vzdělávacího procesu ŽMP spolupracovalo v roce 2016 například na projektu *Inovace výuky dějepisu: vývoj digitální aplikace pro práci s prameny* (podpořeného z programu Omega TA ČT), jehož cílem je příprava prototypu interaktivní učebnice moderních dějin.

a) Odbor sbírek

Pracovníci odboru sbírek se v roce 2016 věnovali následující odborné a výzkumné činnosti:

Kurátor sbírky kovů Jaroslav Kuntoš se zabýval doplňováním a upřesňováním katalogizačních podkladů ukazovátek na Tóru. V průběhu roku bylo tímto způsobem zpracováno 446 předmětů. V druhé polovině roku začal zpracovávat a doplňovat materiály k souboru judaik v paměťových institucích ČR a podílel se na úpravách a doplnění souboru exponátů do připravované expozice ve Španělské synagoze. Dále se věnoval autorské identifikaci a doplňování biografických údajů výrobců stříbrných rituálních judaik pro potřeby databáze CollectiveAccess (zpracováno 125 předmětů) a rovněž zpracování souboru nálezců trojrozměrných předmětů z geniz.

Kurátorka sbírky vizuálního umění Michaela Sidenberg se v roce 2016 věnovala výzkumu spojenému se svěřenými sbírkovými fondy; část výsledků je průběžně využívána při řešení restitučních případů, část pak při tvorbě návrhů na nové stálé expozice muzea a speciální projekty. Autorsky přispěla do výpravné publikace *Golem! Avatars d'une légende d'argile („Les illustrations de Hugo Steiner-Prag pour Le Golem de Gustav Meyrink)*, Paris: MAHJ, 2017), která bude doprovázet stejnojmennou výstavu v Musée d'Art et d'Histoire du Judaïsme v Paříži. Dále se zúčastnila konference věnované problematice odpovědné správy a budování sbírek a výzkumu provenience uměleckých děl *Collecting and Provenance: Usage, Authenticity, and Ownership*, kterou ve dnech 13. – 16. 11. 2016 pořádalo The Israel Museum v Jeruzalémě. Michaela Sidenberg byla také spoluautorkou a kurátorkou výstavy *Trosečníky*

v Šanghaji: *Ghetto Hongkew očima uprchlíků a objektivem Arthura Rothsteina*, která se uskutečnila v Galerii Roberta Guttmanna. V průběhu výstavy provedla Michaela Sidenberg tři komentované prohlídky pro veřejnost.

Kurátorka sbírky rukopisů a nálezů z geniz na papíře Lenka Uličná publikovala článek ve sborníku *Dvarim meatim, Studie pro Jiřínu Šedinovou* (FF UK, Praha 2016) s názvem *Policejní řád pro moravské židovstvo: K pojmu jazyková apropriace*. V květnu se v Olomouci účastnila workshopu *Pozůstatky minulosti nebo laboratoře modernity? Židovské politické obce na Moravě po roce 1848 a jejich archivní prameny*; v červenci byla přijata k účasti na workshopu *Hebrew Manuscript Studies: Codicology, Palaeography, Textual History* v Oxfordu. V září spolu s Danielem Polakovičem přednesla příspěvek *Jewish language contacts: Reflections on selected hydronyms of Bohemia, Bavaria and Austria in the medieval and early modern Hebrew literature* na konferenci *Political, economic, and cultural relationships of Jews in Bohemia, Bavaria, and Austria (14th till 17th century)* v Řezně. Intenzivně se též věnovala zpracování genizových nálezů z Rychnova nad Kněžnou. V databázi CollectiveAccess doplnila katalogizační záznamy 80 rychnovských předmětů a nově zkatologizovala více než 30 restaurovaných nálezů. V závěru roku participovala na podání projektu *Zpracování vybraných ohrožených nálezů z genizy Rychnov nad Kněžnou* Státnímu fondu kultury, který byl následně přijat a bude realizován v roce 2017.

Kurátorka sbírky textilu Dana Veselská připravila pro časopis *Studia Rudolphina* stat *Prager Donationen von Synagaltextilien der rudolfinischen Zeit* (v tisku). Doplnila katalogizační záznamy k předmětům ze svozu z Rychnova nad Kněžnou (25 záznamů) a ve spolupráci s odborníky Vojenského historického ústavu se věnovala bližšímu určení a zařazení nově získaných uniforem účastníků odboje z východní a západní fronty (24 předmětů). Podílela se na úpravách a doplnění souboru exponátů do připravované expozice ve Španělské synagoze.

Vedoucí Úseku dokumentace a evidence sbírek ŽMP Magda Veselská vystoupila v březnu na workshopu organizovaném University of Leeds s názvem *Jewish Museologies and the Politics of Display* s příspěvkem na téma historie ŽMP ve vztahu k tvorbě nových expozic. Pro *Judaica Bohemiae* č. 2/2016 připravila studii o válečné historii ŽMP včetně podrobné analýzy, jak vznikla legenda o „muzeu vyhynulé rasy“, a to na podkladě zrevidované a doplněné kapitoly z již publikované monografie *Archa paměti. Cesta pražského židovského muzea pohnutým 20. stoletím*, kterou v roce 2012 vydalo ŽMP ve spolupráci s nakladatelstvím Academia. Dále připravila text o budování památníku v Pinkasově synagoze pro novou expozici, která bude umístěna u vstupu do objektu. V září 2016 se zúčastnila pracovního

kolokvia k období heydrichiády, které uspořádal ÚSD AV ČR v Praze. Magda Veselská a Barbora Cihlářová se rovněž zúčastnily semináře k mobilitě sbírek, který uspořádala Národní galerie v Praze.

Vedoucí Fotoarchivu Martin Jelínek připravil výstavu *Osvětinské album* pro moskevskou galerii Lumière Brothers Center for Photography, která se konala od 3. 2. 2016 do 3. 4. 2016. Ke stejnému tématu přednesl tamtéž 3. 2. 2017 přednášku. Další verze výstavy *Osvětinské album* pokračovala až do 28. 8. 2016 v Židovském muzeu ve Stockholmu.

Koordinátorka restaurátorské dílny, Veronika Rychtr Nauschová se účastnila 7.–8. června 2016 konference *Textil v muzeu* v Technickém muzeu v Brně a také mezinárodní konference konzervátorů-restaurátorů 13. – 15. září 2016. Petra Ptáčníková z restaurátorské dílny textilií se 6. října zúčastnila konference *Oděv a textil v životě člověka doby Lucemburské* a absolvovala 27. října přednášky skupiny *Textil* organizované Asociací muzeí a galerií ČR. Jan Šíblo z restaurátorské dílny papíru a pergamenu se 23.–26. května 2016 zúčastnil 16. semináře restaurátorů a historiků v Opavě. Jako každý rok proběhla 19. 4. 2016 ve spolupráci s FF UK přednáška v expozicích pro posluchače Ústavu pro dějiny umění.

V restaurátorské dílně textilií pod vedením koordinátorky dílny pracovaly 2 studentky a 1 restaurátorka v rámci dobrovolnického programu. V restaurátorské dílně papíru absolvovala praxi pod vedením koordinátora dílny studentka VOŠG a 1. září 2016 nastoupila do dílny na pětiměsíční stáž studentka z francouzské restaurátorské školy École de Condé.

b) Oddělení pro dějiny šoa

Oddělení pro dějiny šoa se podílelo na několika výzkumných projektech a infrastrukturách z oblasti historie, archivnictví a humanitních digitálních věd. Projekt *Evropská infrastruktura pro výzkum holocaustu – EHRI* (Michal Frankl, Wolfgang Schellenbacher a Magdalena Sedlická) má za cíl spojit a zpřístupňovat informace o rozptýlených archivních materiálech o holocaustu. ŽMP se v současné době podílí na druhé fázi tohoto projektu podpořeného Evropskou komisí v rámci programu *Horizont 2020*. ŽMP zde vede pracovní podprojekt *New views on digital archives*, v jehož rámci vznikl tzv. *EHRI Document blog*, ve kterém jsou analyzovány dokumenty z archivů holocaustu (www.blog.ehri-project.eu/). Dále pokračovaly přípravy online edice pramenů, která se bude věnovat raným poválečným svědectvím o šoa.

V roce 2016 pokračovalo zapojení ŽMP do mezinárodního projektu *Jewish Councils Archives in Europe*, který doplňuje dosavadní aktivity *EHRI* a má za cíl zpřístupnit digitalizované archivní prameny k takzvaným „židovským radám“ a jejich činnosti v období druhé světové války. Na odborném zpracování archiválií se podílely Magdalena Sedlická a Markéta Krommelová.

Projekt *Hranice paměti* (Hana Hlávková, Veronika Dudková, Michal Frankl), podpořený Claims Conference, dokumentuje jména a osudy Židů z pohraničních oblastí českých zemí – jedné z posledních dosud nedostatečně probádaných skupin obětí holocaustu z území současné České republiky. V roce 2016 se výzkum soustředil na rešerši sčítání obyvatel vybraných obcí s početnou židovskou komunitou z roku 1930 (13 obcí, 3 okresy, celkem více než 10 000 osob). Proběhla rešerše vybraných materiálů Institutu Tereziánské iniciativy (ITI), zejména dokumentů policejního ředitelství v Praze (prověřeno na 2000 osob). Ve spolupráci s památníkem Yad Vashem získalo ŽMP datový soubor obsahující téměř 10 000 položek. Všechna data byla porovnána s databází ITI, v rámci chystané databáze obětí z tzv. Sudet byla získaná data zpracována ve vztahu k identifikovaným místům a jednotlivým osobám.

V rámci projektu *BeGrenzte Flucht* podpořeného Fondem budoucnosti Rakouské republiky (Zukunftsfonds der Republik Österreich) připravují Michal Frankl a Wolfgang Schellenbacher online edice

dokumentů o uprchlících z Rakouska do Československa po anšlusu Rakouska nacistickým Německem v roce 1938. V roce 2016 provedli předběžný výběr pramenů v několika zahraničních archivech a začali připravovat k vydání přepisy dokumentů.

Cílem projektu *Inovace výuky dějepisu: vývoj digitální aplikace pro práci s prameny* (program Omega, Technologická agentura, hlavní příjemce Ústav pro studium totalitních režimů) je příprava prototypu učebnice umožňující interaktivní práci studentů s prameny k moderním dějinám. Pracovníci ŽMP se v rámci projektového týmu podíleli v roce 2016 na výběru a přípravě dokumentů, testování prototypů cvičení a metodické práci.

V roce 2016 vystoupili odborní pracovníci oddělení s příspěvky na několika konferencích. Kurátorka archivu dějin holocaustu Jana Šplíchalová moderovala dva bloky věnované filmování v ghettu Terezín 1942–1945 na mezinárodním workshopu *Der zweite Theresienstadtfilm als historisches Dokument, soziologisches Datum und kinematographischer Nachlass der Shoa*, který pořádal Kulturwissenschaftliches Institut Essen ve dnech 18. 2.–20. 2. 2016.

Ve dnech 3.–5. května 2016 vystoupil Michal Frankl v Olomouci na konferenci *Pozůstatky minulosti nebo laboratoře modernity?*, kterou organizovalo ŽMP společně s Centrem judaistických studií Kurta a Ursuly Schubertových Univerzity Palackého v Olomouci a Masarykův ústav a Archiv Akademie věd v Praze. Konkrétně se jednalo o konferenční příspěvek *Komunální antisemitismus na Moravě na konci 19. století?*.

Michal Frankl a Wolfgang Schellenbacher měli ve dnech 16.–17. června 2016 příspěvky na mezinárodním workshopu *Refugees and Citizens – New Nation States as Places of Asylum 1914–1941* ve Vídni, který organizovalo ŽMP společně s Bruno Kreisky Forum für internationalen Dialog. Michal Frankl zde vystoupil s příspěvkem *From Benevolence to Exclusion. Anti-Jewish Refugee Policy and the Transformation of Jewish Citizenship in Czechoslovakia 1935–1939*, Wolfgang Schellenbacher s příspěvkem *From Political Activism to Disillusionment. Austrian Socialist Refugees in Czechoslovakia 1934–1938*.

Kurátorka orálně-historické sbírky Pavla Hermína Neuner se 15. září 2016 zúčastnila kolokvia *Labyrinthem normalizace. Židé v Čechách a na Moravě 1969–1989* organizovaného Ústavem pro studium totalitních režimů ve spolupráci s ŽMP. Přednesla zde tematický příspěvek čerpající ze svědectví pamětníků, jejichž vzpomínky zachycuje orálně-historický projekt ŽMP.

Vedoucí Oddělení pro dějiny šoa Magdalena Sedlická vystoupila v listopadu 2016 na mezinárodní konferenci *DIGI 2016 – Digitální technologie a kulturní dědictví* v Praze. Její příspěvek s názvem *Propojování a zpřístupňování zdrojů o holokaustu* se zaměřoval především na zapojení ŽMP do mezinárodního projektu *EHRI*.

Kromě mezinárodní spolupráce se oddělení podílelo na několika projektech institucionálního charakteru. Jeden z nich se věnoval zkušenosti československých Židů za druhé světové války na Dálném východě. V souvislosti s výstavou *Trosečníky v Šanghaji: Ghetto Hongkew očima uprchlíků a objektivem Arthura Rothsteina* bylo přijato přibližně 600 skenů vztahujících se k historii českých Židů v Číně. Materiály se budou dále odborně zpracovávat. Cílem projektu je zpřístupnit darované materiály badatelské obci a širší veřejnosti prostřednictvím online katalogu sbírek ŽMP.

Odborná pracovnice oddělení Daniela Bartáková se zaměřila na projekt online sbírky Davida Friedmanna, v jehož rámci zpracovává a postupně zpřístupňuje skeny válečných portrétů členů Židovské náboženské obce v Praze. Skeny darovala ŽMP Miriam Friedmann Morris, dcera malíře Davida Friedmanna.

Karel Poláček s přítelkyní Dorou
a psem Mydlinkou, Praha v létě 1943.
Fotografie z online katalogu muzea

Daniela Bartáková a Magdalena Sedlická rovněž pokračují v projektu *Židé v Ostravě*, v jehož rámci získávají a dále odborně zpracovávají skeny archiválií získaných od Davida Lawsona, koordinátora Kroužku Ostraváků při synagoze v Kingstonu (Velká Británie), který sdružuje československé Židy narozené před druhou světovou válkou v Ostravě a jejich potomky. Materiály jsou přístupné veřejnosti prostřednictvím online katalogu sbírek ŽMP.

Pro orálně-historickou sbírku *Rozhovory s pamětníky*, kterou vede Pavla Hermína Neuner, se v roce 2016 podařilo nahrát 72 rozhovorů s pamětníky převážně z České republiky, ale i z USA a Izraele. V současné době orálně-historická sbírka ŽMP čítá 1461 rozhovorů. Cílem je metodou orální historie mapovat život Židů na našem území, přičemž nahrávání je zaměřeno na získávání vícegeneračních výpovědí v rámci jedné rodiny. Důležitou součástí nahrávání rozhovorů s pamětníky je obohacování sbírky o fotografie a dokumenty z rodinných archivů jednotlivých narátorů. Katalogizováním sebraného materiálu se nabízí možnost připojovat ke jménům obětí v databázi ITI fotografie a příběhy rodinných přeživších pamětníků.

Oddělení pro dějiny šoa vypracovalo řadu podkladů, které slouží při pátrání Českého červeného kříže a jako důkazní materiál pro vydání osvědčení Odboru pro veterány Ministerstva obrany. Součástí běžné agendy oddělení bylo zodpovídání dotazů ohledně osudu obětí šoa – více než 650 badatelských žádostí ať již písemně, nebo při osobních konzultacích.

Významnou součástí práce oddělení tvoří popularizace výsledků vědecké práce. Jana Šplíchalová završila dlouholetou spolupráci na putovní výstavě *Vyhlašovací středisko Malý Trostinec* (organizuje IBB Dortmund a IBB „Johannes Rau“ Minsk/Internationales Bildungs- und Begegnungswerk). Vernisáž výstavy se uskutečnila v Hamburku 8. listopadu 2016, Jana Šplíchalová se rovněž autorsky podílela na katalogu *Vernichtungsort Malyj Trostenez. Geschichte und Erinnerung*.

Pavla Hermína Neuner vytvořila online prezentaci *Už se nemusím bát sousedů. Životní příběh Ivany Beranové (Fantlové) a její rodiny*, která slouží i jako ukázka práce Oddělení pro dějiny šoa a jeho orálně historické části. Prezentace se skládá z fotografií doplněných citacemi ze svědectví a je dostupná v české i anglické jazykové verzi na:

http://collections.jewishmuseum.cz/index.php/simpleGallery/Show/displaySet/set_id/253.

I v loňském roce poskytovaly pracovnice oddělení odborné konzultace v řadě publicistických a filmových projektů, např. k publikaci Steffena Haenschena *Die Transitghettos Izbica und Piaski* (do tisku 12/2016,

vydává Bildungswerk Stanislaw Hantz), při přípravě publikace drážďanské muzikoložky slovenského původu Agathy Schindler *A Tiny Teardrop, The Devastating Impact of Nazism on the Lives of Musicians in Central Europe (1933–1945)/ Maličká slzička, Nacizmus a jeho ničivé dôsledky v životoch stredoeurópskych hudobníkov (1933–1945)*.

c) Oddělení židovských dějin a judaistiky

Vedoucí oddělení Iveta Cermanová za asistence A. Putíka redakčně připravila dvě čísla impaktovaného vědeckého časopisu *Judaica Bohemiae* LI (2016), 1, 2 a zahájila redakční práce na čísle 1 ročníku LII (2017). Proběhla dvě zasedání redakční rady časopisu.

Pracovníci oddělení pokračovali v práci na dlouhodobých výzkumných úkolech včetně výzkumu v archívech a vědeckých knihovnách. Výsledky prezentovali ve vědeckých pracích, v přednáškách na konferencích a využili je rovněž pro doplnění interních databází.

I. Cermanová vytvořila kapitolu *Židovské osvícenství v českých zemích* pro kolektivní monografii *Habsburské 1740–1918. Vznikání občanské společnosti* (ed. Ivo Cerman, Praha: NLN, 2016), dokončila studii *Nový narativní pramen k protizidovským násilnostem v Praze r. 1744: Megila Josefa Kirchnera Šocheta* pro *Judaica Bohemiae* 52 (2017), 1 a autorsky se podílela na seriálu Lidových novin „Za císaře pána. Češi v době Františka Josefa I.“ (příspěvky *Polní rabín Alexander Kisch; Ve španělské synagoze hrával i autor české hymny*, LN, 15.12.2016). I. Cermanová a D. Polakovič publikovali příspěvky *Abraham Trebitsch z Mikulova a jeho rodina, Středověký hebrejský vězeňský nápis ve Vysokém Mýtě a Bibliografie Jiřiny Šedinové* ve sborníku D. Boušek a kol., *Devarim meatim, Studie pro Jiřinu Šedinovou*, Praha 2016. D. Polakovič vytvořil 19 hesel pro publikaci *Scriptores Regni Bohemiae*, sv. I (A-B) (ed. Michal Svatoš, Praha: Filosofia, 2016) a spolupracoval s Milošem Markem na přípravě mapy Židovské památky Česka (Praha: Kartografie a.s., 2016). Spolu s Lenkou Uličnou se s příspěvkem *Jewish Language Contacts: Towards Hydronyms of Bohemia and Moravia in the Medieval Hebrew Literature* zúčastnil mezinárodní konference „Juden und Christen in Bayern, Böhmen und Österreich (1349–1648)“, konané v Řezně 12.–14. září 2016. D. Polakovič dále vystoupil s přednáškou *Registratura Zemského židovstva jako historický pramen* na konferenci *Židé v Čechách* (Kadaň, 19. října 2016) a s přednáškou *Středověké hebrejské nápisy v českých zemích* na 15. zasedání k problematice sepulkrálních památek, pořádaného Ústavem dějin umění AV ČR, v.v.i. v Praze 19.–21. října 2016. A. Putík ve spolupráci s D. Polakovičem a Jaroslavem Šulcem publikoval studii *New Findings about the Life of David Gans (1541–1613) and his Closest Relatives: A Study and Source* v monotematickém čísle *Judaica Bohemiae* 51 (2016), 1, věnovaném Davidu Gansovi a spolu s I. Cermanovou sepsal příspěvek pro časopis *Tvářič život*, 5 (2016), 4 do *Ankety na téma Jan Hus* o vztahu judaismu a husitství.

P. Kocman se editorsky podílel na vydání sborníku Helmut Teufel – Pavel Kocman – Milan Řepa, eds., „Avigdor, Beneš, Gitl“ – *Juden in Böhmen, Mähren und Schlesien im Mittelalter. Samuel Steinerherz (1857 Güssing – 1942 Theresienstadt) zum Gedenken*, Brünn – Prag – Essen: Společnost pro dějiny židů v ČR – Historický ústav – Klartext-Verlag, 2016, v němž zároveň publikoval studii *Die Ausweisung der Juden aus den mährischen königlichen Städten 1426–1514: Verlauf, Anlässe, Folgen*.

P. Kocman dále vytvořil heslo *Židé v českých zemích do roku 1938* pro Encyklopedii českých právních dějin (ed. K. Schelle – J. Tauchen; Aleš Čeněk – Key Publishing, 2015–2017), příspěvek *Popravy, požáry, pogromy a ceremonie – Židé z pohledu dvou boskovických kronik* pro sborník *Židé a Morava 2016* a uveřejnil recenzi na publikaci Janusze Spyry, *Biografický slovník rabínů Rakouského Slezska* (Ostrava: Universitas Ostraviensis, 2015) v *Časopise matice moravské*, 135 (2016), 1. Vystoupil rovněž s referátem *Stopy moravských židovských politických obcí v archivních fondech a v literatuře* na konferenci *Pozůstatky minulosti nebo laboratoře modernity? Židovské politické obce na Moravě po roce 1848 a jejich archivní prameny*, konané v Olomouci 3.–5.5.2016 a s příspěvkem *Dvě drobnosti k dějinám židovské obce v Hodoníně v 17. a 18. století* na konferenci *Židé a Morava XXIII.*, konané v Kroměříži 9. listopadu 2016.

JUDAICA BOHEMIAE LI-2

JEWISH MUSEUM IN PRAGUE 2016

Důležitou součástí práce oddělení byla popularizace výsledků vědecké práce prostřednictvím přednášek a spolupráce s médii. A. Putík a I. Cermanová se zúčastnili natáčení pořadu České televize *Historie.cs* – dílu *Ve stínu Maharala*, věnovaného raně novověkým dějinám Židů v českých zemích (premiéra 2. 4. 2016). A. Putík byl konzultantem scénáře a účastníkem natáčení pořadu ČT *Záhady Toma Wizarďa* – dílu *Kámen z nejstarších aneb Poselství Avigdora Kary* (premiéra 26. 4. 2016). P. Kocman vystoupil v pořadu ČT *Křesťanský magazín* při natáčení ve Velké synagoze v Mikulově (premiéra 5. 6. 2016). A. Putík a D. Polakovič se 6.-8. září 2016 zúčastnili natáčení dokumentárního pořadu ČT *Hádanky židovských hřbitovů* v Brandýse nad Labem. I. Cermanová provedla 30. března 2016 po nové expozici v Maiselově synagoze studenty historie Semináře raně novověkých dějin Ústavu českých dějin FF UK. P. Kocman měl 25. února 2016 přednášku „Židi taky drželi svý bláznovský proces s desaterem...“ *Obraz Židů v raně novověkých měšťanských kronikách na Moravě* v OVK ŽMP v Brně a přednášel 21. dubna 2016 u příležitosti instalace putovní výstavy ŽMP *Historie Židů v Čechách a na Moravě* v Regionálním muzeu v Mikulově. P. Kocman vedl od září do prosince 2016 seminář *Prameny k dějinám Židů v českých zemích* na Ústavu pomocných věd historických a archivnictví na FF MU Brno.

A. Putík prováděl genealogický výzkum pražských židovských rodin a do genealogické databáze vložil dalších 590 osob. Celkem tak databáze ke konci roku 2016 obsahovala 14 900 osob ze zamyšlených přibližně 20 000. D. Polakovič pokračoval v dokumentaci židovských hřbitovů v Praze a v pěti venkovských obcích. P. Kocman dále spolupracoval na projektu nadace The Rothschild Foundation (Hanadiv) Europe *Yerusha: Archival traces of Jewish history in the Czech Republic*.

Po tragickém úmrtí autora *Encyklopedie židovských obcí Čech, Moravy a Slezska* Jiřího Fiedlera byla pozastavena distribuce dosud nezpracovaných hesel encyklopedie a distribuují se pouze hotová hesla. Probíhalo skenování kartotéky rukopisné verze encyklopedie.

Kromě běžné komunikace s odbornou i laickou veřejností a odpovědí na badatelské dotazy vyhotovil P. Kocman jeden a A. Putík tři posudky na odborné studie. P. Kocman byl konzultantem a vedoucím dvou magisterských prací.

d) Archiv

Odborná činnost archivářů se nadále soustředila především na výzkum dějin Židů v okupovaném pohraničí a na dějiny židovské komunity v českých zemích po roce 1945. V roce 2016 pokračovala po odchodu M. Hankové nová pracovnice archivu J. Vitámvášová ve studiu a sestavování podrobného přehledu materiálu k židovské problematice v jednotlivých fondech Archivu bezpečnostních složek. Po zapracování do problematiky prošla pomůckou k fondu 325 a prostudovala 62 signatur. Na základě studia archivních pomůcek k dalším 7 fondům a konzultace s pracovníky ABS sestavila podrobný plán průzkumu na rok 2017.

Muzejní archiv pokračuje ve spolupráci s muzei a archivy v pohraničních oblastech v organizování seminářů k novodobým dějinám Židů v Čechách. Ve dnech 19. a 20. října 2016 se s organizační podporou Státního oblastního archivu v Litoměřicích a Státního okresního archivu Chomutov se sídlem v Kadani konal v Kadani již 6. ročník semináře *Židé v Čechách*. Přítomní historici a archiváři přednesli 18 referátů vztahujících se k dějinám Židů od raného novověku až do období po druhé světové válce. Semináře se zúčastnilo více než 30 odborníků, publikace s přednesenými příspěvky je plánována do konce roku 2017.

V roce 2016 byl dokončen projekt *Yerusha Česká republika* podporovaný nadací *The Rothschild Foundation (Hanadiv) Europe*. ŽMP se ve spolupráci se státními oblastními a státními okresními archivy Čech a Moravy podílelo na vytvoření databáze archivních fondů a sbírek, které obsahují prameny k dějinám Židů v Sudetech v letech 1848–1938 a k tématu židovských politických obcí na Moravě. Výsledkem

projektu je databáze 1003 fondů, která poskytne českým i zahraničním badatelům přehledné informace o uložení a charakteru pramenů k uvedené tematice. Součástí projektu bylo zpracování popisů fondů a sbírek uložených v archivu ŽMP. V roce 2016 bylo zpracováno 264 popisů (V. Hamáčková, L. Petrusová). Všechny výsledky byly spolu se závěrečnou zprávou předány v prosinci 2016 *Rothschild Foundation*. Popisy jsou rovněž vloženy v české i anglické verzi v databázi CollectiveAccess. V rámci mezinárodní konference *DIGI 2016 – digitální technologie a kulturní dědictví*, kterou uspořádal sp. Omnium, z. s. ve dnech 24. a 25. listopadu 2016, prezentovala J. Vitámvášová projekt *Yerusha* v posterové sekci. V rámci projektu byl uspořádán ve dnech 3. – 5. května 2016 v Olomouci ve spolupráci s Univerzitou Palackého a Masarykovým ústavem a archivem AV ČR workshop na téma *Pozůstatky minulosti nebo laboratoře budoucnosti? Politické židovské obce na Moravě po roce 1848 a jejich archivní prameny*, jehož se zúčastnilo na 40 odborníků z tuzemska, Německa, Rakouska a USA. J. Vitámvášová zde přednesla referát *1931: Skutečný konec „Třebíče – Židovské obce“?*

Ve spolupráci s Oddělením židovských dějin a judaistiky se archiv podílel na dokumentaci židovských hřbitovů a zhodnocení získaného epigrafického materiálu. V roce 2016 se L. Petrusová dále věnovala dokumentaci hřbitova v Habrech. Na 15. zasedání k problematice sepulkrálních památek (konference Ústavu dějin umění AV ČR), které se konalo ve dnech 19. – 21. října 2016, přednesla referát *Židovský hřbitov v Dřevíkově. Vývoj židovského náhrobku v 18. – 20. století na venkovském hřbitově ve východních Čechách*. Na Starém židovském hřbitově v Praze byl vykonáván odborný dohled nad rekonstrukcemi a restaurátorskými pracemi (V. Hamáčková). Pracovnice archivu se podílely na odborném poradenství při natáčení dokumentárního pořadu ČT o židovských hřbitovech *Hádanky domů života II: Pardubice a Holice* (natáčení 6. 4. – 8. 4. 2016, L. Petrusová), Dobruška a Skalka (natáčení 15. 8. – 16. 8. 2016, V. Hamáčková), Brandýs nad Labem (natáčení 6. 9. – 8. 9. 2016, L. Petrusová).

Pracovnice archivu se zúčastnily konferencí informujících o současných trendech v archivnictví, především o otázkách spojených s digitalizací – *Péče o archivní a knihovní fondy* (pořádal sp. Omnium z. s., 15. 9. 2016), *Archivy, knihovny a muzea v digitálním světě* (pořádal Národní archiv ve spolupráci s Národní knihovnou a Svazem knihovníků a informačních pracovníků ČR, 30. 11. – 1. 12. 2016). Archivní správa MV ČR ve spolupráci s firmou LightComp., v.o.s. uspořádala konferenci (9. 11.) a seminář (28. 11.) na téma *Nová cesta pořádání archiválií (software ELZA)*. Cílem bylo seznámit archíváře se softwarem, který se nově vyvíjí v souvislosti se *Základními pravidly pro zpracování archiválií*. Školení se zúčastnily všechny pracovnice archivu.

Muzejní archiv zaznamenal v roce 2016 celkem 160 badatelských návštěv. Studovalo v něm 81 badatelů, z toho 65 tuzemských a 16 zahraničních. Ke studiu bylo předloženo 1313 evidenčních jednotek ze 117 fondů. Zájem badatelů se jako v minulých letech soustředil na rodopis, dějiny jednotlivých židovských obcí a dokumentaci nemovitých památek (hřbitovy, synagogy). Pracovnice archivu zpracovaly 16 rešerší a poskytly na 150 konzultací a odpovědí na písemné dotazy. Pro publikační účely a badatelské potřeby bylo zpracováno 65 skenů. Na výstavu *Trosečníky v Šanghaji. Ghetto Hongkew očima uprchlíků a objektivem Arthura Rothsteina* byla zapůjčena pohlednice ze Šanghaje z archivního fondu Židovská náboženská obec za okupace.

e) Knihovna

Muzejní knihovna měla v roce 2016 celkem 489 registrovaných čtenářů. V knihovně a multimediálním centru se uskutečnilo 805 badatelských návštěv, další odborné dotazy byly vyřizovány písemně. Během roku bylo z fondu knihovny vypůjčeno 2596 dokumentů, z toho 1574 absenčně. Knihovna nabídla stejně jako v minulých letech i vypůjčky meziknihovní vypůjční službou. Jiným knihovnám bylo zapůjčeno 63 dokumentů, pro zaměstnance muzea bylo vyřizováno 46 výpůjček či kopií článků a statí.

V Galerii Roberta Guttmanna se zaměstnanci knihovny podíleli na výstavě *Pojď, milý můj... – Ilustrace k Písni písní*. Kurátoři M. Bušek a A. Pařík představili vedle zápůjček z jiných institucí také několik desítek knih z fondu knihovny. K výstavě proběhly komentované prohlídky i přednášky Michala Buška v prostorech OVK v Brně (22. 11. 2016) a v Praze (13. 12. 2016).

Knihovna Židovského muzea v Praze je od roku 2012 zapojena do projektu *Kooperativní tvorba a využívání souborů národních autorit*. Projekt koordinuje a odborně garantuje Oddělení národních jmenných autorit Národní knihovny ČR. Knihovna ŽMP jako lokální supervizor přispívá do databáze národních autorit jak novými záznamy, tak se podílí na opravě stávajících autorit. V roce 2016 M. Kotyzová zpracovala 224 nových autorit.

Kurátorka Sbírký vzácných tisků S. Singerová se účastnila konference *Bibliotheca Antiqua* v Olomouci (9.–10. 11. 2016). Přednesla zde příspěvek *Počátky knihovny Židovského muzea v Praze*, který poté vyšel i ve sborníku konference.

Multimediální centrum knihovny v administrativní budově muzea i nadále zpřístupňuje zájemcům nejen odborné a muzejní databáze (databáze obětí šoa, databáze sbírkových předmětů, katalog knihovny, katalog sbírek), ale též Archiv vizuální historie USC Shoah Foundation obsahující nahrávky rozhovorů s lidmi, kteří přežili šoa nebo k tomuto období mohli podat svědectví. Je zde také možno zhlédnout ze záznamu večerní pořady Oddělení pro vzdělávání a kulturu, pokud se podařilo zajistit souhlas přednášejícího. Pro badatele je přístupná příruční knihovna a návštěvníci zde též mohou zakoupit publikace vydávané muzeem.

f) Zastoupení v domácích a zahraničních organizacích

ŽMP mělo své zástupce na pravidelném výročním zasedání Asociace evropských židovských muzeí, které se konalo v Kodani (M. Veselská), i na zasedáních Asociace muzeí a galerií ČR (D. Veselská) a na výročním zasedáním Českého výboru ICOM (M. Veselská). Kurátorka uměleckých sbírek M. Sidenberg zastupuje ŽMP ve správní radě Evropského institutu odkazu šoa, o. p. s. M. Veselská je členkou pracovní skupiny Judaica při Evropském institutu odkazu šoa, o. p. s. Knihovna ŽMP je členem knihovníckých organizací SKIP (Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR) a SDRUK (Sdružení knihoven ČR). ŽMP je dále Z. Pavlovskou zastoupeno v české delegaci International Holocaust Remembrance Alliance – IHRA (dříve Task Force for International Cooperation on Holocaust Education, Remembrance and Research – ITF). M. Frankl i nadále zastupoval ŽMP v Pražském centru židovských studií při Filozofické fakultě Univerzity Karlovy a v Evropské infrastruktuře pro výzkum holocaustu – EHRI), ředitel ŽMP L. Pavlát jako dříve působil jako člen Redakční rady Nakladatelství Academia, P. Kocman byl nadále činný ve Společnosti pro dějiny židů v České republice.

8 Příprava nových expozic a transformace muzea

Židovské muzeum v Praze se v roce 2016 umístilo na druhém místě soutěže *Gloria musealis* v kategorii Muzejní počin roku. Národní soutěž muzeí *Gloria musealis* společně vyhlásily Asociace muzeí a galerií ČR, Ministerstvo kultury ČR a nově také Český výbor ICOM. Čtrnáctý soutěžní ročník probíhal od 1. ledna 2015 do 28. února 2016 a soutěžilo v něm 72 muzeí a galerií z celé České republiky, které přihlášily 80 projektů ve třech hlavních soutěžních kategoriích: Muzejní výstava roku, Muzejní publikace roku a Muzejní počin roku. Projekt revitalizace Maiselovy synagogy byl završen jejím opětovným otevřením v červnu 2015. Porota soutěže ocenila komplexní přeměnu, kterou revitalizace přinesla Maiselově synagoze: vznikla zde moderní stálá expozice i multifunkční auditorium pro programy komornějšího charakteru (hudba, divadlo, projekce, diskuze). Zároveň byly významně zkvalitněny parametry vnitřního prostředí, a s tím i péče o prezentovaný a deponovaný sbírkový fond. Porota dále ocenila vysokou úroveň stavebních a restaurátorských prací, které dotvářejí pozitivní vyznění díla financovaného výhradně z prostředků muzea. Slavnostního vyhlášení výsledků při příležitosti Mezinárodního dne muzeí se 18. května v Obecním domě zúčastnili ředitel ŽMP Leo Pavlát, vedoucí odboru správy a provozu budov Milan Lička a hlavní kurátorka nové expozice v Maiselově synagoze Iveta Cermanová.

Projekt obnovy Maiselovy synagogy Židovského muzea v Praze byl dále oceněn Národním památkovým ústavem, který každoročně vyhlašuje cenu *Patrimonium pro Futuro*. Dne 21. září 2016 proběhlo v Náměšti nad Oslavou slavnostní vyhlášení ceny, přičemž projekt muzea byl nominován do užšího výběru a získal Pamětní list. O vítězích jednotlivých kategorií rozhodovala komise hodnotitelů sestavená z členů vědecké rady Národního památkového ústavu, který je jako příspěvková organizace ministerstva kultury pověřen záchranou a rozvíjením hodnot památkového fondu, a dalších institucí.

Maiselova synagoga

V roce 2016 byly při přípravě nových stálých expozic prioritou kurátorské práce na projektu nové podoby Památníku českých a moravských obětí šoa v Pinkasově synagoze. Řada činností přitom probíhala v úzké spolupráci s odbornými pracovníky Památníku Terezín a přeživšími šoa, jejichž připomínky byly do konceptu začleněny. Hlavní kurátorka chystané expozice Jana Šplíchalová dokončila stěžejní texty pro panelovou expozici v Pinkasově uličce a provedla výběr obrazového materiálu. Připravila i podkladové materiály pro plánovanou externí projekci fotografií obětí na štít nad budovou mikve. Ve spolupráci s filmovou historičkou Evou Struskovou dále vybrala filmové materiály obsahující záběry z let 1959–1960 z tehdy nově otevřené Pinkasovy synagogy. Dále probíhaly práce na digitálním rozšíření obsahu expozice – vytváření responzivní webové prezentace, která bude přístupná prostřednictvím dvou provozních režimů: v informačním kiosku a v mobilních zařízeních návštěvníků. Se zamýšlenými změnami byla pamětnická veřejnost seznámena na sněmu Tereziánské iniciativy 10. dubna 2016 a širší veřejnost v prostorách auditoria OVK ŽMP 5. září 2016.

Souběžně proběhla výběrová řízení na dodavatele digitálního rozšíření obsahu expozice Pinkasovy synagogy, architekta a generálního projektanta (vítězem výběrového řízení se stala Společnost Petr Franta architekti s.r.o.), dále na dodavatele projekční techniky a dodavatele digitální prezentace pro venkovní projekci na štít mikve v areálu Pinkasovy synagogy, jakož i výběrové řízení na dodavatele kompletního grafického řešení nové expozice.

V roce 2016 probíhala rovněž kurátorská a částečně i technická příprava nové podoby stálé expozice ve Španělské synagoze s pracovním názvem *Židovská emancipace, šoa a poválečné Československo (1780 – současnost)*. Autorem libreta je dr. Arno Pařík. Změnu doznají především prostředky a styl prezentace, její stylové a technické provedení, které počítá s multimediálními a interaktivními prvky.

Jedním ze záměrů transformace muzea je též aktivněji zapojit do své činnosti veřejnost. V tom sehrává významnou úlohu Společnost přátel Židovského muzea v Praze a aktivisté zařazení do stále se rozšiřujícího Dobrovolnického programu, zahájeného v roce 2011. V roce 2016 se do něj zapojilo 45 dobrovolníků, většinou studentů, kteří nejčastěji pomáhali při pořádání kulturních akcí a v Památníku českých a moravských obětí šoa v Pinkasově synagoze. Mimoto asistovali v jednotlivých muzejních odděleních například skenováním, přepisováním rozhovorů s pamětníky, komunikací s návštěvníky na sociálních sítích muzea, archivací dokumentů či zpracováním videozáznamů.

9

Akvizice

V roce 2016 se uskutečnila dvě řádná zasedání a čtyři mimořádná jednání Sbírkotvorné komise ŽMP za účasti externích spolupracovníků. Nejvíce přírůstků v roce 2016 pocházelo z vlastního výzkumu muzea, konkrétně z průběžně zpracovávaných nálezů z genizy v Rychnově nad Kněžnou – celkem 57 evidenčních čísel, která zahrnovala 72 předmětů. Druhou významnou skupinu přírůstků tvořily dary věnované jednotlivci ze zahraničí i tuzemska – 17 evidenčních čísel obsahujících 58 jednotlivin. Další, nejmenší skupinu přírůstků představovaly předměty z depozitáře, u nichž bylo zjištěno nesprávné evidenční číslo (celkem 5 nových evidenčních čísel). Zakoupen do sbírek byl pouze 1 předmět, jednalo se však o velmi významnou akvizici – nákup cenného rukopisu *Šaj takanot*. Sbírkový fond ŽMP tak byl doplněn o jedinečný dokument ilustrující specifickou situaci moravských židovských obcí v 18. století.

Poměrně velká část přírůstků pocházela v roce 2016 z darů. Nejvýznamnějšími z nich je pár terakotových reliéfů s motivy vázání tefilin citit podle olejomalb Stanislause Bendera zhotovený v neznámé keramičce na území bývalého Československa získaný od dárnyně z USA. Reliéfy by měly obohatit připravovanou novou stálou expozici v Klausově synagoze. Sbírky ŽMP dále rozšířil dar významného americko-izraelského sběratele Williama Grosse, od něž muzeum získalo rukopisný index k mohelbuchu Jicchaka Sabatha; ten doplňuje jak Sabbathův mohelbuch, který je součástí sbírek ŽMP, tak širší soubor záznamů o obřizkách a dalších předmětů dokumentujících činnost mohelů na českém území. V neposlední řadě získalo ŽMP darem rozsáhlý soubor pamětních medailí a odznaků, které patřily vojákově Svobodovy armády Maxu Weissovi.

Zásadním obohacením fondu fotoarchivu byl dar potomků Jiřího Fiedlera v podobě více než 40 000 políček negativů zachycujících židovské i jiné památky na území Československa.

Knihovna ŽMP byla v roce 2016 obohacena o 1329 svazků. Velká část byla získána dary či výměnou. Významnou zahraniční akvizicí se stala první edice starého tisku pražské proveniencie *Sefer Mar'ot ha-cov'ot. Pejruš al Nevi'im rišonim*, jehož autorem je Moše ben Chaim Alšech. Kniha byla vytištěna v dílně slavného pražského tiskařského rodu Katzů v roce 1620.

Rukopis statut moravských židovských obcí z 18. století je nejcenějším přírůstkem roku 2016 do sbírek Židovského muzea v Praze

10

Vzdělávací aktivity

ŽMP stejně jako v minulých letech nabízelo prostřednictvím Oddělení pro vzdělávání a kulturu (OVK) četné pořady, programy a projekty.

Pražská pobočka OVK připravila 10 typů tematických přednášek a spolu s nimi 16 výtvarně nebo dramaticky pojatých interaktivních dílen. Programy se týkaly nejrůznějších aspektů židovské kultury – tradic a zvyků, biblických dějin či dějin Židů v Čechách a na Moravě. Velká pozornost byla tradičně věnována výukovým programům s tematikou antisemitismu a šoa.

OVK Praha získalo v roce 2016 v rámci *Celoměstských programů podpory vzdělávání na území hl. m. Prahy pro rok 2016* grant na podporu žáků a pedagogů učňovského školství v otázkách prevence společensky nebezpečných jevů. Cílem tohoto projektu bylo účinně působit v oblasti prevence extremismu, rasismu a antisemitismu. V první fázi projektu byla pro žáky připravena komentovaná prohlídka pražského Židovského Města, v následné fázi se zúčastnili některého z muzejních vzdělávacích programů zaměřených proti xenofobii, rasismu a antisemitismu. Celkem se projektu zúčastnilo 820 žáků učňovského školství.

Všech vzdělávacích programů v pražské pobočce OVK se zúčastnilo 7504 českých žáků a studentů. Kromě nich byly některé programy a semináře připraveny i pro zahraniční studenty. V roce 2016 se jich v pražské pobočce oddělení zúčastnilo 754 návštěvníků z Německa, USA, Velké Británie, Hongkongu, Jihoafrické republiky a Izraele.

Začátkem školního roku 2016/2017 se muzeum již posedmé zapojilo do projektu *Krokus*, který pořádá irská organizace Holocaust Education Trust Ireland a každoročně se jej účastní školy po celém světě. Účastníci obdrželi od organizátorů prostřednictvím ŽMP cibulky žlutých krokusů, které žáci a studenti na podzim zasadili jako připomínku jednoho a půl milionu židovských dětí zavražděných během šoa. Za pomoci ŽMP se projektu zúčastnilo v České republice více než 65 základních a středních škol, několik mateřských škol a jeden denní stacionář.

Nedělní dílny pro malé návštěvníky

Na různých projektech oddělení spolupracovalo s dalšími institucemi – mimo jiné s Národním institutem dětí a mládeže na literárně-historické soutěži *Daniel* či s organizací Freiwillige Terezín, která pravidelně organizuje besedy s pamětníky.

Velká pozornost byla věnována programům pro pedagogy. V Praze se v roce 2016 pod názvem *Orient v Čechách?* konaly dva semináře o uprchlících podpořené nadací Heinrich Böll Stiftung, jeden seminář se pak konal v Brně. O semináře byl ze strany učitelů velký zájem. Účastníci si vyslechli příspěvky předních českých odborníků o židovských uprchlících v českých zemích ve 20. století. Součástí seminářů bylo také představení vzdělávacích materiálů muzea týkajících se uprchlíků. Druhá část semináře vedená odborníky na dané téma byla věnována aktuální uprchlické krizi.

Za účasti 60 učitelů proběhly také čtyři dvoudenní semináře *Židé – dějiny a kultura*. Významným partnerem při dalším vzdělávání pedagogických pracovníků je již několik let Památník Terezín, s nímž ŽMP v roce 2016 pořádalo dva třídní semináře pro 100 učitelů na téma *Jak učit o holocaustu*. V březnu 2016 se za účasti 50 pedagogů uskutečnil také čtvrtý výjezdní seminář v Kralupech nad Vltavou a v Milovicích ve spolupráci s památníkem Yad Vashem, USC Shoah Foundation a Památníkem Terezín.

Také vzdělávací aktivity pobočky Oddělení pro vzdělávání a kulturu v Brně byly výsledkem spolupráce s dalšími institucemi. Osvědčila se především dlouhodobá spolupráce s Muzeem romské kultury při výuce vzdělávacího programu *Šoa, porajmos, holocaust*, který se uskutečnil v prostorách Muzea romské kultury. Celkem 5 programů zde navštívilo 133 studentů. Ve spolupráci s Regionálním muzeem v Mikulově proběhlo v mikulovské synagoze 8 dílen z nabídky OVK, kterých se zúčastnilo na 171 žáků. Pokračovaly výjezdy s pamětníky holocaustu do moravských škol. Pouze se dvěma z nich se podařilo uskutečnit 18 besed pro 1361 studentů základních, středních a vysokých škol.

Oddělení pro vzdělávání a kulturu v Brně zajišťovalo též komentované prohlídky po místním židovském hřbitově. Uskutečnilo se jich 10 pro 263 žáků a studentů. V květnu byla po rekonstrukci zpřístupněna brněnská synagoga. Devatenácti komentovaných prohlídek se zde zúčastnilo na 614 studentů.

Nabídku brněnských výukových programů opětovně doplňovalo divadelní představení Divadla Kufr nazvané *Židovka aneb Žonglování se životem*, které vzniklo pod záštitou oddělení v Brně již v roce 2007. Toto divadelní představení, na něž vždy navázala beseda s pamětníkem, se v roce 2016 uskutečnilo šestkrát, celkem pro 148 žáků a studentů.

Brněnské Oddělení pro vzdělávání a kulturu pokračovalo dále v roce 2016 ve dvou variantách v rozšířené nabídce celodenního vzdělávacího programu *Po stopách brněnské židovské komunity*. Nadále nabízelo komentovanou prohlídku centrem města zaměřenou na meziválečnou architekturu židovských tvůrců, její objednavatele a stavitele, košer stravování a návštěvu židovského hřbitova či synagogy s výkladem lektorky. Druhá varianta kladla důraz na židovské tradice a zvyky, prohlídka centra města byla nahrazena workshopem *Badatel*. V jeho rámci se žáci dozvěděli o židovských svátcích, tradicích a zvycích. Obě varianty nabízely také možnost košer oběda v jídelně Židovské obce Brno. Této programové nabídce vhodné pro doplnění výuky i jako školní výlet pro mimobrněnské školy využilo v jarních a podzimních termínech 10 škol se 227 žáky a studenty.

Velká pozornost byla věnována programům pro pedagogy a jejich dalšímu vzdělávání. Za spolupráce s pražským OVK se v Brně uskutečnil seminář *Orient v Čechách?* podpořený nadací Heinrich Böll Stiftung. Ve spolupráci s USC Shoah Foundation se konal seminář *Jak používat multimediální digitální platformu IWitness v české škole?* Obou seminářů se zúčastnilo více než 30 pedagogů. Za účasti 58 učitelů a muzejních pedagogů také v brněnském OVK proběhly čtyři dvoudenní semináře *Židé – dějiny a kultura*. Lektorky brněnského OVK vystoupily s tematikou výuky o holocaustu a s nabídkou OVK na semináři *Porozumět 20. století* pořádaném Centrem pro studium demokracie a kultury. Tato akce byla

primárně určena mladým učitelům dějepisu a ZSV na středních školách, dále pak i studentům učitelských oborů v magisterském a doktorském stupni studia.

Všech vzdělávacích programů v brněnské pobočce Oddělení pro vzdělávání a kulturu se zúčastnilo 3528 žáků a studentů.

V roce 2016 pokračoval již šestnáctým rokem vzdělávací projekt ŽMP *Zmizelí sousedé*, určený žákům základních a středních škol. Tento unikátní projekt mapuje osudy obětí šoa přímo v místě bydliště účastníků projektu. Jeho cílem ale není jen dokumentace osudů Židů za druhé světové války; zároveň klade důraz i na změnu postojů a přístupů účastníků projektu k etnickým a náboženským menšinám. Pražská pobočka Oddělení pro vzdělávání a kulturu na tomto projektu stejně jako v předchozích letech spolupracovala s občanským sdružením *Zapomenutí a* od června 2016 s občanským sdružením *Cesta tam a zase zpátky*.

Projekt *Zmizelí sousedé* byl ve školách i v roce 2016 realizován formou studentského průvodcovského semináře, kdy menší skupina proškolených studentů vybavená doprovodnými texty k jednotlivým panelům a pracovními listy prováděla své spolužáky výstavou. Projektu se aktivně zúčastnilo přibližně 200 studentů v roli průvodců a výstavu zároveň zhlédly na chodbách škol 2000–3000 studentů.

ŽMP též podpořilo putování nových výstav, jejichž panely vznikly díky ZŠ Slaný (v rámci města Slaný) a ZŠ Trmice (v rámci regionu). K těmto výstavám byl vytvořen nový vzdělávací materiál – animovaný film *Klíč života* (ZŠ Trmice), webová stránka a doprovodný text. V roce 2016 vznikl také nový panel trvale umístěný v SPŠSP Evropská, Praha 6.

Jedním z největších kladů projektu je, že inspiruje školy, ale i amatérské badatele, aby přispěli vlastním výzkumem, který pak publikují na internetových stránkách včetně Wikipedie, a vlastních blogů. Jako příklad možno uvést odkaz na článek *Zmizelí sousedé: Příběh Bedřicha Kettnera* z internetové stránky *Chodauer: Útržky z dějin města Chodova* (<http://chodauer.blogspot.cz/2016/05/zmizeli-soused-pribeh-bedricha-kettnera.html>).

Výstava a projekt *Zmizelí sousedé* byly také prezentovány v několika partnerských institucích, například v Muzeu Semily, a zejména na mezinárodním semináři v Památníku Terezín. V Památníku Terezín je také trvale umístěna kopie výstavy. Výstava na mnoha místech díky aktivnímu podílu učitelů a dětí na projektu podnítila zájem a péči nejen o pamětníky, ale také o záchranu židovských památek. Tak se například díky spolupráci s Gymnáziem Pacov podařilo probudit zájem o záchranu pacovské synagogy užívané jako tržnice. Projekt aktuálně reflektuje současný stav projevů antisemitismu v jednotlivých obcích a školách. V tomto ohledu se jedná o pozitivní posun.

a) Večerní pořady v Oddělení pro vzdělávání a kulturu

Kulturní pořady pro veřejnost připravovaly v roce 2016 jak pražská, tak brněnská pobočka.

V roce 2016 uspořádala pražská pobočka Oddělení pro vzdělávání a kulturu (OVK) 95 večerních programů pro 3741 návštěvníků. Jedná se o první ukončený kalendářní rok, kdy kulturní akce OVK probíhaly zároveň i v Maiselově synagoze, což se velmi pozitivně odrazilo na návštěvnosti. Program Maiselovy synagogy tvořily především koncerty klasické hudby s vazbou na židovskou tematiku, diskuze a komponované večery. V prostorách auditoria OVK se nadále konaly zejména přednášky a projekce.

Koncerty v Maiselově synagoze nabídly posluchačům skvělý výběr z komorní klasické hudby. V rámci klasického cyklu vystoupili během 14 koncertů následující soubory a umělci: For Several Friends, Cantarina Clarinetæ, Trio Cantabile, Zemlinského kvarteto, Pražské kytarové kvarteto, Kvarteto Apollon, Ensemble Fiorello, komorní sbor Subito, Jana Bezpalcová, Dominika Weiss Hošková, Jana Vonášková Nováková, Jana Vavřínková. Z jiných žánrů hostila Maiselova synagoga izraelské hudebníky Yinona Muallema a Guye Mintuse, Drážďanský synagogální sbor, nebo zpěvačku a herečku Hanu Frejkovou.

Během literárních večerů či scénických představení vystoupili mezi jinými Jiří Lábus, Hana Kofránková, Hana Frejková, Arnošt Goldflam nebo Josef Somr.

Velkou návštěvnost zaznamenaly diskuze s tuzemským i zahraničním obsazením na aktuální či historická témata se vztahem k židovství. Ať již ve spolupráci s Forem 2000, projektem Diskuze v Maislovce nebo nezávislými pořady ŽMP měli návštěvníci možnost se setkat s osobnostmi jako Šlomo Avineri, Jacques Rupnik, Tomáš Pojar, Dušan Klein, Roman Joch, Petr Fischer, Michael L. Miller, Michal Frankl, Hillel Kieval, Bronislav Ostřanský, Zbyněk Tarant, Jan Fingerland, Irena Kalhousová či Pavel Štingl.

*Hana Frejková v aktovce Dement
Lemach uvedené v Maiselově
synagoze*

Uskutečnilo se též 9 prezentací knih s tematikou vztahující se k judaismu, antisemitismu a šoa spojených s diskusemi s autory či odborníky na danou problematiku. Byly mezi nimi knihy německého orientalisty a historika Konrada Hermanna, Michaela L. Millera, Michala Frankla a Miloslava Szabó, Ines Koeltzsch, Louise Hecht, Milana Haina a Pavla Taussiga.

Nadále pokračoval měsíční cyklus *Naše 20. století*, v jehož průběhu se veřejnosti představili židovští i nežidovští pamětníci, s nimiž rozmlouvali především publicista Petr Brod a novinář, dokumentarista a spisovatel Adam Drda.

V auditoriu OVK probíhal po celý rok 2016 pravidelný měsíční cyklus projekcí československých a českých filmů s židovskou tematikou s úvodem filmové historičky Alice Aronové. Vedle něj se do tohoto prostoru soustředila i přednášková činnost v rámci večerních pořadů. Jednalo se o cyklus čtyř přednášek historičky Lenky Blechové z AV ČR, populárně naučné přednášky Jana Neubauera o zemích Blízkého východu, nebo nezávislé přednášky zahraničních i tuzemských akademiků, mimo jiné Stevena Englanda, Louise Hechta, Rudolfa Vévody, Sabine Koller, Ann Rothstein-Segan nebo Arnolda Libermana.

V prostorách oddělení se rovněž uskutečnilo šest výstav uvedených vernisážemi: *Starobylá židovská komunita v Jemenu* – výstava izraelského fotografa Naftali Hilgera; „*Lid z Judy*“ – aneb *Židé na rovníku* – výstava fotografií Ivany Yael Bruner-Nepalové; *Proč v ghettu múzy nemlčely* – výstava prací účastníků XVII. ročníku výtvarné soutěže Památníku Terezín; *Nansenova nadace – nečekaná záchrana ze severu* – výstava mapující činnost norské humanitární organizace Nansenhjelpen a její historii během druhé světové války; *Hra barev a stínů* – výstava grafických prací Jany Dubové; *Po stopách hrdinů* – výstava fotografií Jindřicha Buxbauma, která vznikla v rámci projektu Vrba – Wetzler Memorial za finanční pomoci Židovského muzea v Praze.

I v roce 2016 se velké oblibě těšily pořady pro rodiče s dětmi, které se konaly každou druhou neděli v měsíci a zúčastnilo se jich 134 osob.

Brněnská pobočka Oddělení pro vzdělávání a kulturu nabídla veřejnosti v podvečerních hodinách 67 pořadů, které navštívilo 1708 návštěvníků. Ve spolupráci s Kulturním a vzdělávacím střediskem Brna-střed Kávéeska pokračoval cyklus programů *Žili a žijí tu s námi* odkrývající židovskou přítomnost v dějinách i v současnosti. Celkem bylo uspořádáno 5 programů, které navštívilo 189 zájemců. V roce 2016 byly zahájeny dva cykly přednášek. Cyklus *Domy věčnosti* publicistky Heleny Bretfeldové se zaměřuje na židovské hřbitovy na Moravě. Cyklus přednášek Mgr. Zuzany Ragulové ze Semináře dějin umění Filozofické fakulty Masarykovy univerzity nazvaný *Židovská meziválečná architektura* se věnuje vývoji, autorům a samotným realizacím brněnské architektonické tvorby meziválečných let.

V roce 2016 se velkému zájmu těšily besedy s filozofem práva prof. Pavlem Holländerem, dramatikem, překladatelem a režisérem prof. Antonínem Přídalem či s psychiatrem a pokračovatelem L. Eitengera prof. Ulrikem Frederikem Maltem. Byl také promítnut film *Příběh trosečníků Patrie* režiséra Pavla Štingla a dokumentární film *Na Sever* zachycující příběh skupiny českých židovských dětí, které odjely v říjnu 1939 z Prahy do Dánska. Ke Dni památky obětí holocaustu a předcházení zločinům proti lidskosti se uskutečnil program *I po nejhlučnější bouři přichází tichý déšť...*, na základě vzpomínek pamětnice šoa Eriky Bezdíčkové doplněný zdramatizovanými ukázkami z její knihy *Moje dlouhé mlčení*.

Četné zájemce měla komentovaná procházka *Osud brněnské židovské komunity v době Protektorátu Čechy a Morava* po místech, která různými způsoby připomínala válečné pronásledování a deportace Židů.

V roce 2016 byla zahájena spolupráce s Muzeem Brněnska, konkrétně s Vilou Löw-Beer. V druhé polovině roku se uskutečnily hned dva programy spjaté se svátky Sukot a Chanuka. Program ke svátku Sukot se skládal z dětské dílny, přednášky k svátku a autorského čtení Arnošta Goldflama. Program ke svátku Chanuka sestával z debaty s vrchním zemským rabínem Karolem Efraimem Sidonem doplněné o hudební doprovod houslisty Alexandra Shonerta.

b) Koncerty a další kulturní akce ve Španělské synagoze

Ve Španělské synagoze ŽMP uspořádalo nebo se podílelo na realizaci řady koncertů a dalších kulturních akcí.

Při příležitosti Mezinárodního dne památky obětí holocaustu a předcházení zločinům proti lidskosti uspořádalo 27. ledna 2016 ve spolupráci s Židovskou obcí v Praze a Nadačním fondem obětí holocaustu již tradiční slavnostní koncert. V podání komorního orchestru Quattro s dirigentem Markem Štilcem byly představeny skladby Dmitrije Šostakoviče, Felixe Mendelssohna-Bartholdyho a Sylvie Bodorové.

Dne 20. dubna se ve Španělské synagoze konal *Koncert dětí* v rámci hudebního festivalu MAŽIF, na kterém zazněly skladby Jaromíra Vogela, Bohuslava Matěje Černožského, Johannana Joachima Quantze, Giacoma Pucciniho a dalších.

Dne 4. května vystoupil ve Španělské synagoze *Synagogenchor Zürich*, synagogální sbor z Curychu, zastoupený Peterem Kirchheimerem a Ehudem Landauem. Sbor představil klasické synagogální skladby a písně.

Dne 18. září proběhl festival *Ze stínu*, v jehož rámci byla představena hudba a divadlo židovského archivu.

Ve dnech 9.–10. října 2016 patřila Španělská synagoga již poosmé cyklu *Cinegoga*, unikátní syntéze němého filmu a živé hudby. Smyslem cyklu, který osmým ročníkem završil svou existenci, bylo uvádět dnes již málo známá historická díla světové kinematografie a jejich prostřednictvím přinášet nové pohledy na židovskou kulturu a tvůrce tzv. post-emancipačního období. *Cinegoga 2016* pod názvem *Druhé pohlaví: Tilly Losch, Stella Simon, Maya Deren* představila tvůrkyně a protagonistky židovského

CINEGOGA 2016: Druhé pohlaví: Tilly Losch, Stella Simon, Maya Deren

původu, jež zanechaly výraznou stopu nejen v oblasti experimentální kinematografie, ale též v oblasti fotografie (Stella F. Simon, Maya Deren), tance (Tilly Losch, Maya Deren) a filmové teorie (Maya Deren). V již osmé premiéře cyklus poprvé překročil hranici roku 1929 považovaného za definitivní konec němé éry a představil krátkometrážní snímky, které vznikaly jako záměrně němé experimenty soustředěné výhradně na řeč filmového obrazu. Všechny filmy byly uvedeny s novými, pro projekt speciálně vytvořenými kompozicemi v hudební dramaturgii a nastudování uměleckého šéfa a dirigenta Orchestru Berg Petera Vrábela. Projekt se uskutečnil s podporou Hlavního města Prahy.

V rámci jedenáctého ročníku mezinárodní konference kantorů v Praze, pořádané European Cantors Association – ECA, se dne 19. listopadu uskutečnil slavnostní koncert. Vystoupení vedl světově uznávaný kantor Naftali Herstik a jeho žáci jako například Reuven Pinsky či Daniel Colthof, společně s kantory a účastníky konference z celého světa. S pianistou Raymondem Goldsteinem na koncertě vystoupila také cellistka Dominika Weiss Hošková.

Ve Španělské synagoze dále i v roce 2016 probíhaly pravidelné koncerty pořádané agenturou BM ART. Celkem se jich uskutečnilo 238.

Kytarista Lubomír Brabec dokončil v roce 2016 patnáctý abonentní cyklus koncertů klasické hudby nazvaný *Pražské hudební večery* ve Španělské synagoze.

Ve Španělské synagoze se též 3. listopadu uskutečnil již devátý ročník koncertního projektu *Světlo porozumění* zajišťovaný Petrem Györím z otevřené židovské kongregace Bejt Praha za účasti České televize.

Celkem se v roce 2016 uskutečnilo ve Španělské synagoze 246 koncertů.

V roce 2016 ŽMP vydalo osm publikací, odborný periodický sborník a řadu tiskovin propagujících akce a aktivity muzea.

Severočeské muzeum v Liberci ve spolupráci se Židovským muzeem v Praze připravilo publikaci *Likvidace židovských organizací na českém pohraničním území připojeném v říjnu 1938 k nacistickému Německu*, která vznikla jako závěrečná práce stejnojmenného projektu, financovaného Grantovou agenturou České republiky (řešitelka M. Lhotová, spoluřešitelka V. Hamáčková). Výzkum realizovaný v letech 2010–2014 se týkal likvidace židovských obcí a spolků sledované oblasti prostřednictvím libereckého úřadu Komisaře pro zastavení činnosti organizací, spolků a fondů (Stillhaltekommissar für Organisationen, Vereine und Fonds, Reichenberg (STIKO) a s ním spojené společnosti Fond výstavby – správa majetku s. r. o. Vídeň, pobočka Liberec (Aufbaufonds Vermögensverwaltungs-Gesellschaft m. b. H. Wien, Zweigstelle Reichenberg, zkráceně Aufbaufonds). Text publikace shrnuje výsledky výzkumu, jehož hlavní součástí bylo shromáždění a zhodnocení údajů, které poskytují ke sledovanému tématu materiály fondu Stiko Reichenberg v Rakouském státním archivu ve Vídni. Práce současně seznamuje s charakterem a strukturou tohoto archivního fondu, což usnadní studium dalším badatelům. Doplňující informace byly čerpány i z materiálů zachovaných v archivech ČR. Cílem projektu bylo zodpovězení otázek spojených s fungováním libereckého úřadu STIKO a navazujících institucí ve snaze postihnout strukturu a činnost těchto úřadů a jejich roli při likvidaci židovských obcí a spolků. Hlavní pozornost se ovšem zaměřila na vlastní proces likvidace jednotlivých organizací. Pro zpracování shromážděných dat byla vytvořena databáze. Součástí publikace je rozsáhlá příloha obsahující výtah z této databáze. Příloha je uspořádána podle správních oblastí okupovaného pohraničí, v nich pak abecedně podle názvů lokalit, které byly v roce 1938 sídlem židovských obcí. Textovou část publikace uzavírá německé a anglické resumé. Práce obsahuje seznam použitých pramenů a literatury a místní rejstřík, fotografická příloha představuje ukázky některých archivních dokumentů.

Třetím svazkem pokračovala knižní řada *Židé – dějiny – paměť*, kterou Židovské muzeum v Praze ve spolupráci s Ústavem pro soudobé dějiny AV ČR vydává v Nakladatelství Lidové noviny. Knižní řada si klade za cíl zpřístupnit odborníkům i široké veřejnosti současné bádání o moderních židovských dějinách a kultuře v českých zemích a ve střední Evropě v období od 18. století do současnosti. Reaguje tak na nedostatek publikovaných kvalitních prací v češtině a chce podnítit a metodicky inspirovat další výzkum o Židech v českých zemích. Po titulech *Moravští Židé v době emancipace* z pera Michaela L. Millera a *Budování státu bez antisemitismu? Násilí, diskurz loajality a vznik Československa* autorů Michala Frankla a Miloslava Szabó, vyšla v roce 2016 kniha německé autorky Ines Koeltzsch *Praha rozdělená i sdílená. Česko-židovsko-německé vztahy v hlavním městě ČSR (1918-1938)*. Přináší nový pohled na Prahu jako „město tří národů“ a na příkladu úřední statistiky, komunální politiky, intelektuální veřejnosti a populární kultury zkoumá, jak Pražané vytvářeli, vyjednávali i překračovali vlastní skupinové představy i obrazy jiných. Překlad knihy vznikl díky podpoře Česko-německého fondu budoucnosti. Prezentace celé knižní řady za účasti autorů se konala 2. května 2016 v auditoriu ŽMP v Maiselově synagoze.

K výstavě *Trosečníky v Šanghaji. Ghetto Hongkew očima uprchlíků a objektivem Arthura Rothsteina* byla vydána skládáčka s textem autorů libreta výstavy Michaely Sidenberg a Martina Šmoka v nákladu 1000 kusů v české a 1290 kusů v anglické verzi.

K výstavě *Pojď, milý můj... – Ilustrace k Písni písní* byla vydána skládačka s textem autorů libreta výstavy Michala Buška a Arno Paříka v nákladu 1000 kusů v české a 2000 kusů v anglické verzi.

Jako každý rok vyšel odborný časopis *Judaica Bohemiae*. Ten se specializuje na vydávání odborných studií k dějinám a kultuře Židů v českých zemích, respektive širším středoevropském prostoru (území někdejší habsburské monarchie). Časopis vychází od roku 1965 a jeho publikačním jazykem je angličtina a němčina. *Judaica Bohemiae* byla již v roce 2008 zařazena na *Seznam recenzovaných neimpaktovaných periodik vydávaných v ČR* a do prestižní vědecké databáze *Web of Science* (citační rejstřík *Arts & Humanities Citation Index*). Od roku 2009 je časopis zařazen do bibliografické a citační databáze společnosti *Elsevier*, *Scopus*, a od roku 2011 do databáze ERIH PLUS (The European Reference Index for the Humanities and the Social Sciences). Na obsahu časopisu se pravidelně podílejí vedle českých i zahraniční přispěvatelé.

Od roku 2009 je časopis vydáván opět dvakrát ročně (v letech 1994–2008 byla publikace ročenkou). Červnové číslo 51 (2016), 1 s podtitulem *David Gans (1541–1613): A Reconsideration* bylo monotematické a přineslo studie s nejnovějšími pohledy a poznatky o renesanční osobnosti známého židovského učenice Davida Ganse. Většina studií vzešla z mezinárodní konference *David Gans (1541–1613) after Four Centuries: The Legacy of an Early Modern Jewish Polymath* pořádané roku 2013 Pražským centrem židovských studií na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy ve spolupráci s Centrem judaistických studií Kurta a Ursuly Schubertových při Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. Svazek zahajuje studie Alexandra Putíka, Daniela Polakoviče a Jiřího Šulce přinášející nová zjištění o životě Davida Ganse a jeho nejbližších. Následuje stať Pavla Sládka, jež z různých úhlů pohledu rozebírá Gansovu historickou kroniku *Cemach David*, studie Rachel L. Greenblatt, zabývající se pojetím času a prostoru v témže díle, a příspěvek Carstena Wilkeho, porovnávající Gansovu kroniku s historickým spisem *Šalšelet ha-kabala* Gedalji Ibn Jachji. Autor další studie Sacha Stern se zabýval Gansovým příspěvkem ke studiu židovského kalendáře, Daniel J. Lasker představil recepci Gansova díla v karaitském prostředí a Tamás Visi se věnoval textové historii Gansova astronomického spisu *Nechmad ve-naim*.

Prosincové číslo *Judaica Bohemiae* 51 (2016), 2 obsahuje studii Olgy Sixtové, přinášející výsledky rozsáhlého výzkumu Knihy pokladníků (pinkasu) synagogy židovské obce v Kolíně z let 1730–1783 a příspěvek Magdy Veselské, osvětlující vznik rozsáhlé válečné sbírky pražského židovského muzea, roli pracovníků pražské židovské obce při jeho tvorbě a vznik a historii sloganu o ‘muzeu vyhynulé rasy’. Rubrika Zprávy informuje o konferenci *Remnants of the Past or Laboratories of Modernity?*, věnované židovským politickým obcím na Moravě po r. 1848 (3.–5.5.2016, Olomouc, I. Koeltzsch – J. Vitámvásová), o mezinárodním workshopu *Suppressed Historiography, Erased Memory?*, zaměřeném na vnímání Šoa v socialistických státech střední a východní Evropy (30.11.–1.12.2015, Halle; M. Sedlická) a o výstavě *Ztracené obrazy. Eugene Van Mieghem a židovští emigranti do Nového světa*, kterou od září 2015 do dubna 2016 uspořádalo Židovské muzeum v Praze ve spolupráci s antverpským Eugene Van Mieghem Museum v Galerii Roberta Guttmanna (A. Pařík).

Pro 13. ročník Pražské muzejní noci byl připraven česko-anglický informační DL leták v nákladu 3 500 kusů.

Pro 8. ročník projektu Cinegoga byl připraven tištěný programový přehled v česko-anglické verzi v nákladu 450 kusů.

V roce 2016 byly vydány reedice překladu publikace *Motýla jsem tu neviděl* v angličtině pod názvem *I have not seen a butterfly around here* v nákladu 1500 kusů a v němčině pod názvem *Einen Schmetterling habe ich hier nicht gesehen* v nákladu 1000 kusů.

Z reedic byly dále s novou obálkou vydány tři cizojazyčné verze publikace *Židovská Praha* z pera Arna Paříka a průvodce po historii pražské židovské obce a Židovského Města s více než stem barevných fotografií pražských synagog, židovských hřbitovů a dalších památek (*Jewish Prague* v nákladu 1000 kusů, *Prague Juive* v nákladu 500 kusů a *Das Jüdische Prag* v nákladu 500 kusů).

V české i anglické verzi pokračovalo též vydávání čtvrtletního elektronického *Zpravodaje/Newsletteru* i tištěného dvoutměsíčního programového přehledu muzea, obsahujícího základní informace o památkách ve správě muzea, jeho stálých expozicích a aktuálně připravovaných výstavách, koncertech, programech pro rodiče a děti, komentovaných prohlídkách, přednáškách a diskusních večerech.

Průběžně, podle aktuální potřeby, byly také doplňovány letáčky ke vstupenkám ve své současné šestijazyčné podobě a s upravenou grafikou.

a) Zápůjčky

Židovské muzeum v Praze nadále spolupracovalo s mnoha domácími a zahraničními politickými, administrativními, kulturními, akademickými a vzdělávacími institucemi. V různých oblastech činnosti se jednalo o 173 tuzemských a 103 zahraničních subjektů.

Ve sbírkové oblasti muzeum pokračovalo v již započatém systému uzavírání jednoletého až tříletého smluvního vztahu s českými dlouhodobými vypůjčiteli. Aktuálně jde o 9 českých židovských obcí a dalších 13 kulturních subjektů. V roce 2016 bylo prodlouženo 16 smluvních vztahů, přičemž každému předcházela kontrola a vyhodnocení fyzického stavu předmětů ze strany pracovníků ŽMP. V zahraničí ŽMP dlouhodobě participuje výpůjčkou ve třech expozicích.

ŽMP se svými výpůjčkami podílelo též na krátkodobých výstavách pořádaných v České republice jinými organizacemi. Z tematicky nejbližších přispělo muzeum svými sbírkami k realizaci výstavního projektu Muzejního spolku v Jemnici *Zmizelí sousedé. Židovská náboženská obec v Jemnici a v Polici* věnované ho vzpomínce na místní židovskou komunitu. Tradičně nejvíce výpůjček bylo ze souboru vizuálního umění. Umělecká díla ze sbírek muzea se tak objevila v rámci úspěšných projektů: *Bedřich Feigl: Oko vidí svět* (Galerie výtvarného umění Cheb), *Krása bude křečovitá* (Alšova jihočeská galerie v Hluboké nad Vltavou), *V novém světě* (Galerie výtvarného umění v Ostravě).

V roce 2016 ŽMP nespolečně na žádné krátkodobé zahraniční výpůjčce. Pokračovala však dlouhodobá výpůjčka originálů dětských kreseb z Terezína pro United States Holocaust Memorial Museum ve Washingtonu stejně jako prezentace liturgických předmětů ve stálých expozicích Memorial Scrolls Trust v Londýně nebo Židovského muzea v Berlíně.

Výstava kopií dětských kreseb *Příběh dětí. Dětské kresby z Terezína 1943–1944* byla na jaře 2016 zapůjčena do italské Comune di Cuornè a švýcarské Opéra-Théâtre.

ŽMP poskytlo v roce 2016 celkem 98 povolení k užití materiálů ŽMP pro knižní, časopisecké, propagační a studijní účely stejně jako k fotografování a natáčení v objektech ŽMP.

b) Neziskový sektor, informace a konzultace, média

Podstatná byla i spolupráce s institucemi a neziskovými organizacemi v oblasti vzdělávání a kultury, zmiňovaná samostatně na příslušném místě této zprávy.

Odborní pracovníci ŽMP dále osobně či písemně poskytovali informace a konzultace nezbytné pro činnost dalších institucí, odborníků různých oborů, obnovu památkových objektů a přípravu expozic na různých místech České republiky.

V dubnu 2016 reklamní agentura Young&Rubicam ve spolupráci s Židovským muzeem v Praze realizovala bez nároku na honorář propagační kampaň *Je to i váš příběh*, jejímž cílem bylo upozornit širokou českou veřejnost na možnost návštěvy muzea. Dramatické příběhy Židů, kteří v některých případech

přežili válku díky pomoci svých českých spoluobčanů, doprovázejí umělecké fotografie Jiřího Stacha. Ručně psaný text pak vypráví samotný autentický příběh.

Ředitel muzea Leo Pavlát tak jako v minulých letech zpracovával odborná vyjádření pro učebnice, usilující o udělení doporučující doložky MŠMT, a v médiích (mimo jiné komentář pro ČT24 ke Dni památky obětí holocaustu 27. 1. 2016, účast v Událostech komentářích ČT24 dne 4. 8. 2016, interview v DVTV 18. 8. 2016, rozhovory pro týdeník 5 plus 2 – 22. 1. 2016, Českou pozici (LN) – 12.3. 2016) i pro interní potřebu FŽO se vyjadřoval na téma judaismu, židovských dějin, antisemitismu a blízkovýchodního konfliktu. Byl též spoluautorem a pravidelným přispěvatelem týdenního rozhlasového pořadu Českého rozhlasu Šalom alejchem, jehož koncepci připravil.

c) Účast na dalších projektech

ŽMP se v roce 2016 podílelo na řadě akcí pořádaných jinými institucemi.

Již tradičně se muzeum zaměřilo na veřejnou připomínku šoa. Ke Dni památky obětí holocaustu a předcházení zločinům proti lidskosti připravilo 27. ledna 2016 slavnostní koncert ve Španělské synagoze (viz kapitolu 11 b).

Ve dnech 29.–31. ledna se Židovské muzeum v Praze zapojilo do již 16. ročníku dobročinné akce *Ledová Praha*, která přihlášeným dětským kolektivům i rodinám s dětmi umožňuje bezplatně seznámit se se současností hlavního města Prahy, jejími pamětihodnostmi a zajímavostmi.

V březnu 2016 uplynulo 72 let od vyvraždění vězňů terezínského rodinného tábora v plynových komorách tábora v Auschwitz-Birkenau. Židovské muzeum v Praze připravilo ve spolupráci s Terezínskou iniciativou k výročí této tragické události připomínkový program. V ranních hodinách 8. března 2016 proběhla v Památníku českých a moravských obětí šoa v Pinkasově synagoze tryzna. Po zbytek dne pak byla Pinkasova synagoga zdarma otevřena veřejnosti a odborní pracovníci muzea návštěvníky seznamovali s historií a podobou Památníku. Odpoledne proběhla také komentovaná prohlídka Pinkasovy synagogy pro širokou veřejnost. V rámci doprovodného programu k tragickému výročí muzeum 8. března uvedlo v budově ŽOP premiéru dokumentárního filmu režiséra a scénáristy Olivera Maliny Morgensterna *Bojovníci od Sokolova* o československé jednotce v SSSR za 2. světové války, která se 8. 3. 1943 poprvé zapojila do bojů na straně protihitlerovské koalice v bitvě u Sokolova. V jednotce byla tehdy více než třetina židovských bojovníků, kteří utekli před Hitlerem z okupovaného Československa, nebo přišli během formování jednotky ze sovětských gulagů. Po filmu následovala beseda s režisérem, O. Malinou Morgensternem, historikem Miroslavem Brožem a autorkou námětu Bedříškou Kopoldovou. Následující den doprovodný program pokračoval v Maiselově synagoze další částí úspěšného pamětnického cyklu *Naše 20. století: Pohled z druhé strany*, jenž se zaměřuje na příběhy českých Židů ve 20. století v prolínání židovské a nežidovské perspektivy. Setkání s Miluškou Havlůjovou, v padesátých letech odsouzenou za pokus o pobuřování proti republice a vyzvědačství, moderoval novinář, dokumentarista a spisovatel Adam Drda.

V úterý 5. dubna 2016 bylo na půdě Ministerstva vnitra ČR podepsáno *Memorandum o spolupráci při zajišťování bezpečnosti židovských institucí jakožto měkkých cílů* mezi Ministerstvem vnitra ČR, Policejním prezidiem ČR, Magistrátem hlavního města Prahy, Federací židovských obcí v ČR, Židovským muzeem v Praze a centrem Chabad. Memorandum iniciovalo Ministerstvo vnitra ČR v reakci na zhoršující se bezpečnostní situaci ve světě. Podpisem memoranda vznikla v rámci FŽO pozice koordinátora bezpečnosti židovských objektů, který bude vůči státní správě jednotně zastupovat signatářské židovské subjekty.

Židovské muzeum v Praze se 5. května zapojilo do již 11. ročníku veřejného čtení jmen obětí holocaustu u příležitosti Jom ha-šoa – Dne vzpomínání na oběti holocaustu. Kontinuální čtení jmen proběhlo v 11 městech České republiky. V Pinkasově synagoze proběhla téhož dne dopoledne pietní akce připomínající oběti genocidy Židů.

V neděli 22. května se Židovské muzeum v Praze ve spolupráci s Městskou částí Praha 1 zapojilo do osvětové akce Den Prahy 1. Rezidentům Prahy 1 v tento den muzeum zdarma zpřístupnilo novou expozici *Židé v českých zemích, 10. – 18. století* v rekonstruované Maiselově synagoze.

V pozdních hodinách soboty 11. června 2016 se Židovské muzeum v Praze již tradičně zúčastnilo již 13. ročníku projektu Pražská muzejní noc. Tato kulturně-prezentační akce propagující činnost muzeí a galerií přináší již od roku 2004 možnost prozkoumat kulturní dědictví metropole v tak trochu jiném světle. Zástupům návštěvníků se letos otevřely dveře Maiselovy synagogy s expozicí věnovanou dějinám Židů v českých zemích v 10.–18. století a Španělské synagogy, kde se mohli seznámit s osudy českých a moravských Židů v 19. a 20. století. V Maiselově synagoze byl připraven dětský program. Mezi 22.30 a 01.00 hod expozicemi prošlo 2701 zájemců.

Muzejní noc 2016

Dne 15. září 2016 se v Ústavu pro studium totalitních režimů uskutečnilo kolokvium *Labyrintem normalizace - Kolokvium o židovské komunitě v Čechách a na Moravě 1969–1989*. Za ŽMP se akce aktivně zúčastnili ředitel Leo Pavlát a Pavla Hermína Neuner, která přednesla příspěvek na téma *Možnosti výzkumu sbírky Rozhovory s pamětníky Židovského muzea v Praze*. Kolokvium bylo součástí projektu, pod nějž spadá i stejnojmenná výstava chystaná na rok 2017 do muzejní Galerie Roberta Guttmana.

Provozní odbor zajišťoval odbornou správu a údržbu ve všech objektech a prostorách, které muzeum užívá ke své činnosti, včetně souvisejícího provozu technologických zařízení. Prováděné činnosti zahrnovaly úklid, údržbu, opravy a rekonstrukce stavebních a technologických částí staveb, zajištění potřebných servisních a revizních prací, údržbu a rozvoj integrovaného zabezpečovacího systému, péči o zeleň na Starém židovském hřbitově a před Maiselovou synagogou. Odbor dále zabezpečoval plnění povinností v oblasti požární ochrany a bezpečnosti a ochrany zdraví pracujících, povinností v oblasti podnikové ekologie, zajišťoval podnájem prostor v pronajatých objektech a tržních místech. Provozní odbor též spolupracoval na zajištění provozu výpočetní techniky formou outsourcingu.

V rámci projektu Péče o stromy Starého židovského hřbitova byla provedena podzimní kontrola zdravotního stavu stromů, jeho aktualizace a návrh pěstebních opatření. Na základě odborného posudku byly provedeny redukční a bezpečnostní řezy a s příslušným povolením pokáceny dva stromy před Maiselovou synagogou.

Ve spolupráci s Uměleckoprůmyslovým muzeem proběhla oprava části historické ohradní zdi Starého židovského hřbitova. Provozní odbor zajistil nezbytnou ochranu při manipulaci s náhrobky.

Kompletní servis zahrnující drobné opravy a doplnění stávajících zařízení výpočetní a informační techniky případně jejich obměnu nadále na základě smlouvy zajišťovala firma TREND-IT, s. r. o. Byly zakoupeny potřebné softwarové licence, na další rok byly aktualizovány licence na antivirové řešení firmy ESET, dle potřeby byly měněny a doplňovány zdroje nepřetržitého napájení UPS pro bezproblémový chod serverů. Dále probíhaly práce na diagnostice stavu centrálních digitálních úložišť a projednávala se související problematika (rychlost a způsob internetového připojení, způsoby budoucího vytváření záloh a jejich kapacity). Pořízeny byly tři počítače pro zaměstnance a čtyři minipočítače do Galerie Roberta Guttmanna pro AV prvky na výstavách.

Náhrobek na Starém židovském hřbitově

Provozní odbor rovněž zajišťoval předepsané revize a kontroly systémů technického zařízení budov, elektrických zařízení, výtahů a pojezdových plošin, zabezpečovacích a protipožárních systémů, včetně zajištění odstranění diagnostikovaných poruch a nedostatků.

V oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany probíhaly příslušné kontroly budov a revize zařízení požadované předpisy, proběhla školení požárních hlídek, nových pracovníků i pravidelné školení vedoucích zaměstnanců. Lékaři pracovně lékařské péče provedli kontrolu pracovišť a jejich provozu z hlediska hygieny a ochrany zdraví zaměstnanců a vydali kladné stanovisko. V roce 2016 nedošlo k žádnému pracovnímu úrazu ani mimořádné události.

15

Investice

Nejvýznamnější investiční akcí v roce 2016 byla modernizace systému elektronického zabezpečení PZTS a systému pro zvýšení požární bezpečnosti v Klausově synagoze a Obřadní síni. Došlo též k rekonstrukci poplachového zabezpečovacího a tísňového systému Pinkasovy synagogy.

V administrativních objektech muzea byl rekonstruován kamerový systém včetně úprav velínu, kamerového systému knihovny a multimediálního centra. Rozšířením a úpravou systému se zvýšila požadovaná bezpečnost – řešení s více monitory umožňuje rychle zobrazit záběr požadované kamery na libovolném objektu. Rozšíření systému umožňuje monitorovat a zaznamenávat pohyb a činnost návštěvníků multimediálního centra a knihovny i prostoru před knihovnou. V administrativní budově bylo dále instalováno klimatizační zařízení do restaurátorské dílny kovy.

V roce 2016 se dále uskutečnila první etapa úprav prostor Oddělení pro vzdělávání a kulturu v Maiselově ulici 15. Do sálů byla instalována stmívatelná tělesa s dálkovým ovládáním, na chodbách pak osvětlovací tělesa umožňující individuální nastavení osvětlení předmětů zavěšených na nově realizovaném závěsném systému. Úpravy budou dokončeny během letní programové přestávky v roce 2017.

Do investic muzea se v roce 2016 významně promítly i činnosti související s transformačními projekty „Nová expozice a související stavební úpravy Pinkasovy synagogy“ (architektonická studie dle libreta a projekt pro stavebním povolení) a „Nová expozice a související stavební úpravy Španělské synagogy“ (průzkum stavu silnoproudé elektroinstalace, podklady pro zpracování zadávací dokumentace pro výběr architekta a generálního projektanta).

Ve spolupráci s podnájemcem prodejny v přízemí Klausovy synagogy byla po odsouhlasení veřejnoprávními orgány provedena částečná rekonstrukce prostor (odstraněna vnitřní příčka, upravena slaboproudá a silnoproudá elektroinstalace, osvětlení, zařízení předměty). Spojením prodejních prostor v jeden funkční celek vznikl reprezentativní prostor, který lépe vyhovuje prodeji upomínkových předmětů i vstupenek do muzea.

ŽMP v roce 2016 podalo 15 žádostí o grant či dotaci. Z tohoto počtu bylo 14 žádostí vyřízeno kladně a 1 byla zamítnuta.

Za rok 2016 ŽMP obdrželo dotační a grantovou podporu v celkové výši 2.159.888 Kč, a to i na delší časové období. Z roku 2015 byly do roku 2016 převedeny prostředky z nedokončených a nedočerpaných grantů a dotací ve výši 12 637 000 Kč. V roce 2016 bylo použito 6 003 000 Kč. Do roku 2017 a let následujících se převádí nedočerpané prostředky ve výši 8 793 888 Kč.

V České republice činnost ŽMP v roce 2016 významně podpořily zejména následující instituce:

- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR: semináře pro učitele Židé, dějiny a kultura
- Ministerstvo kultury ČR: Zpřístupnění ohrožených periodických dokumentů a poskytování knihovních služeb v knihovně muzea prostřednictvím digitální technologie (dotační program VISK 7)
- Státní fond kultury: podpora výstavy Trosečníky v Šanghaji
- Hlavní město Praha: projekt Cinegoga 2016, projekt na podporu seminářů pro učně a učnice, projekt na podporu výstav Trosečníky v Šanghaji a Píseň písní
- Nadační fond obětem holocaustu: restaurování náhrobků, nahrávání rozhovorů s pamětníky, nedělní dílny pro děti, projekt vzdělávání studentů, podpora vydání Judaica Bohemiae, podpora kulturních programů ŽMP, projekt revitalizace Pinkasovy synagogy
- Nadace Židovské obce v Praze: restaurování vzácných tisků (2x)
- Heinrich Böll Stiftung Praha: semináře pro učitele
- Technologická agentura ČR: Projekt Omega (digitální učebnice)

Významnými zahraničními podporovateli projektů uskutečněných v roce 2016 byly tyto instituce:

- Rothschild Foundation: projekt Yerusha 2, projekt Jewish Councils Archives in Europe
- Claims Conference: projekt Hranice paměti, projekt Jewish Councils Archives in Europe
- Zukunftsfond Austria: projekt BeGrenzte Flucht
- Evropská komise, Rámcový program 7, Horizont 2020: Evropská infrastruktura pro výzkum holocaustu (projekt EHRI 2).

Činnost muzea dále podpořili mnozí individuální dárci.

V roce 2016 Židovské muzeum v Praze navštívilo o 30 739 (4,89 %) návštěvníků více než v roce předcházejícím, což se v meziročním srovnání odrazilo v nárůstu tržeb ze vstupného o 7 849 071 Kč (4,9%). Celkové příjmy muzea ve stejném srovnání vzrostly o 9 223 100,- Kč (5,07%), a to zejména díky nárůstu téměř ve všech dalších položkách (příjmy z pronájmů, z ostatních služeb, z prodeje zboží, darů a dotací). Mírně poklesly příjmy v položce Ostatní příjmy v důsledku nižších výnosů z termínovaných vkladů a úroků.

Náklady se oproti roku 2015 zvýšily o 3 307 700 Kč (2,26%), a to zejména s ohledem na vyšší náklady v položkách Energie, Ostatní služby, Ostatní osobní náklady, Odpisy a Ostatní náklady. Rozpočtované náklady v uvedených částech rozpočtu však ani poté překročeny nebyly.

V porovnání příjmů a výdajů skončil rok 2016 pro ŽMP velmi příznivě. Po zpracování daňového přiznání byl hrubý zisk Židovského muzea v Praze vyčíslen na 41 145 692,03 Kč a po odpočtu daně ve výši 7 706 590 Kč činí čistý zisk 33 439 102,03 Kč. Z meziročního porovnání vyplývá, že ŽMP dosáhlo v roce 2016 oproti roku 2015 vyššího čistého zisku o 4 796 426,10 Kč.

Z celkových nákladů muzea tvořily 6,76 % náklady na vědu. Ty byly hrazeny ze 62,27 % z vlastních zdrojů a 37,73 % nákladů na vědu bylo hrazeno z darů a dotací. Dary a dotace na vědu muzeum obdrželo z několika zdrojů, a to ze státního rozpočtu a z rozpočtu obcí 3,87 %, z prostředků Evropské unie 56,43 % a ze soukromých prostředků a prostředků nadací 39,70 %.

V Praze 30. května 2017

Leo Pavlát
ředitel Židovského muzea v Praze

ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA***O OVĚŘENÍ ÚČETNÍ ZÁVĚRKY účetní jednotky******Židovské muzeum v Praze k 31.12.2016*****určená****Vedení účetní jednotky***Strana 1 z 5*

Výrok auditora

Provedl jsem audit přiložené účetní závěrky Židovského muzea v Praze (dále jen „Účetní jednotka“) sestavené na základě českých účetních předpisů, která se skládá z rozvahy k 31.12.2016, výkazu zisku a ztráty a přílohy této účetní závěrky, která obsahuje popis použitých podstatných účetních metod a další vysvětlující informace. Údaje o Účetní jednotce jsou uvedeny v úvodu Přílohy této účetní závěrky.

Podle mého názoru účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz aktiv a pasiv Účetní jednotky k 31.12.2016 a nákladů a výnosů a výsledku jejího hospodaření a peněžních toků za rok končící 31.12.2016 v souladu s českými účetními předpisy.

Základ pro výrok

Audit jsem provedl v souladu se zákonem o auditorech a standardy Komory auditorů České republiky (KA ČR) pro audit, kterými jsou mezinárodní standardy pro audit (ISA) případně doplněné a upravené souvisejícími aplikačními doložkami. Moje odpovědnost stanovená těmito předpisy je podrobněji popsána v oddílu Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky. V souladu se zákonem o auditorech a Etickým kodexem přijatým Komorou auditorů České republiky jsem na Účetní jednotce nezávislý a splnil jsem i další etické povinnosti vyplývající z uvedených předpisů. Domnívám se, že důkazní informace, které jsem shromáždil, poskytují dostatečný a vhodný základ pro vyjádření mého výroku.

Ostatní informace uvedené ve výroční zprávě

Ostatními informacemi jsou v souladu s § 2 písm. b) zákona o auditorech informace uvedené ve výroční zprávě mimo účetní závěrku a mou zprávu auditora. Za ostatní informace odpovídá statutární orgán Účetní jednotky.

Výrok k účetní závěrce se k ostatním informacím nevztahuje. Přesto je však součástí mých povinností souvisejících s ověřením účetní závěrky seznámení se s ostatními informacemi a posouzení, zda ostatní informace uvedené ve výroční zprávě nejsou ve významném (materiálním) nesouladu s účetní závěrkou či mými znalostmi o účetní jednotce získanými během ověřování účetní závěrky nebo zda se jinak tyto informace nejeví jako významně (materiálně) nesprávné.

Také posuzuji, zda ostatní informace byly ve všech významných (materiálních) ohledech vypracovány v souladu s příslušnými právními předpisy. Tímto posouzením se rozumí, zda ostatní informace splňují požadavky právních předpisů na formální náležitosti a postup vypracování ostatních informací v kontextu významnosti (materiality), tj. zda případné nedodržení uvedených požadavků by bylo způsobilé ovlivnit úsudek činěný na základě ostatních informací.

Na základě provedených postupů, do míry, již dokáži posoudit, uvádím, že

- ostatní informace, které popisují skutečnosti, jež jsou též předmětem zobrazení v účetní závěrce, jsou ve všech významných (materiálních) ohledech v souladu s účetní závěrkou a
- ostatní informace byly vypracovány v souladu s právními předpisy.

Dále jsem povinen uvést, zda na základě poznatků a povědomí o Účetní jednotce, k nimž jsem dospěl při provádění auditu, ostatní informace neobsahují významné (materiální) věcné nesprávnosti. V rámci uvedených postupů jsem v obdržенých ostatních informacích žádné významné (materiální) věcné nesprávnosti nezjistil.

Odpovědnost statutárního orgánu Účetní jednotky za účetní závěrku

Statutární orgán Účetní jednotky odpovídá za sestavení účetní závěrky podávající věrný a poctivý obraz v souladu s českými účetními předpisy a za takový vnitřní kontrolní systém, který považuje za nezbytný pro sestavení účetní závěrky tak, aby neobsahovala významné (materiální) nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou.

Při sestavování účetní závěrky je statutární orgán Účetní jednotky povinen posoudit, zda je Účetní jednotka schopna nepřetržitě trvat, a pokud je to relevantní, popsat v příloze účetní závěrky záležitosti týkající se jejího nepřetržitého trvání a použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky, s výjimkou případů, kdy statutární orgán plánuje zrušení Účetní jednotky nebo ukončení její činnosti, resp. kdy nemá jinou reálnou možnost, než tak učinit.

Za dohled nad procesem účetního výkaznictví v Účetní jednotce odpovídá statutární orgán.

Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky

Mým cílem je získat přiměřenou jistotu, že účetní závěrka jako celek neobsahuje významnou (materiální) nesprávnost způsobenou podvodem nebo chybou a vydat zprávu auditora obsahující můj výrok. Přiměřená míra jistoty je velká míra jistoty, nicméně není zárukou, že audit provedený v souladu s výše uvedenými předpisy ve všech případech v účetní závěrce odhalí případnou existující významnou (materiální) nesprávnost. Nesprávnosti mohou vznikat v důsledku podvodů nebo chyb a považují se za významné (materiální), pokud lze reálně předpokládat, že by jednotlivě nebo v souhrnu mohly ovlivnit ekonomická rozhodnutí, která uživatelé účetní závěrky na jejím základě přijmou.

Při provádění auditu v souladu s výše uvedenými předpisy je mou povinností uplatňovat během celého auditu odborný úsudek a zachovávat profesní skepticismus. Dále je mou povinností:

- Identifikovat a vyhodnotit rizika významné (materiální) nesprávnosti účetní závěrky způsobené podvodem nebo chybou, navrhnout a provést auditorské postupy reagující na tato rizika a získat dostatečné a vhodné důkazní informace, abych na jejich základě mohl vyjádřit výrok. Riziko, že neodhalím významnou (materiální) nesprávnost, k níž došlo v důsledku podvodu, je větší než riziko neodhalení významné (materiální) nesprávnosti způsobené chybou, protože součástí podvodu mohou být tajné dohody, falšování, úmyslná opomenutí, nepravdivá prohlášení nebo obcházení vnitřních kontrol.
- Seznámit se s vnitřním kontrolním systémem Účetní jednotky relevantním pro audit v takovém rozsahu, abych mohl navrhnout auditorské postupy vhodné s ohledem na dané okolnosti, nikoli abych mohl vyjádřit názor na účinnost vnitřního kontrolního systému.
- Posoudit vhodnost použitých účetních pravidel, přiměřenost provedených účetních odhadů a informace, které v této souvislosti statutární orgán Účetní jednotky uvedl v příloze účetní závěrky.
- Posoudit vhodnost použití předpokladu nepřetržitosti trvání při sestavení účetní závěrky statutárním orgánem a to, zda s ohledem na shromážděné důkazní informace existuje významná (materiální) nejistota vyplývající z událostí nebo podmínek, které mohou významně zpochybnit schopnost Účetní jednotky trvat nepřetržitě. Jestliže dojdou k závěru, že taková významná (materiální) nejistota existuje, je mou povinností upozornit v mé zprávě na informace uvedené v této souvislosti v příloze účetní závěrky, a pokud tyto informace nejsou dostatečné, vyjádřit modifikovaný výrok. Mé závěry týkající se schopnosti Účetní jednotky trvat nepřetržitě vycházejí z důkazních informací, které jsem získal do data mé zprávy. Nicméně budoucí události nebo podmínky mohou vést k tomu, že Účetní jednotka ztratí schopnost trvat nepřetržitě.
- Vyhodnotit celkovou prezentaci, členění a obsah účetní závěrky, včetně přílohy, a dále to, zda účetní závěrka zobrazuje podkladové transakce a události způsobem, který vede k věrnému zobrazení. Mojí povinností je informovat statutární orgán mimo jiné o plánovaném rozsahu a načasování auditu a o významných zjištěních, která jsem v průběhu auditu učinil, včetně zjištěných významných nedostatků ve vnitřním kontrolním systému.

Ověřovaná účetní jednotka

Sídlo
IČ

Židovské muzeum v Praze

Zájmové sdružení právnických osob
U Staré školy 141/1, Praha 1
604 59 263

Statutární zástupce

PhDr. Leo Pavlát
ředitel

Pověřený auditor

Ing. Libor Bosák
Ev. č. auditorského oprávnění 0407

Bydliště
Kancelář
IČ

Dědinova 2008, 148 00 Praha 4
U Továren 31, 102 00 Praha 10
13139304

V Praze dne 22. 5. 2017
(datum dokončení auditu)

Přílohy: Roční účetní závěrka k 31. 12. 2016

Zprávy o ověření účetní závěrky projednal:

ŽIDOVSKÉ MUZEUM V PRAZE
U Staré školy 1,3, 110 01 Praha 1
Tel.: 222 749 211 Fax: 222 749 300
IČ: 60459263 DIČ: CZ60459263
- 8 -

.....

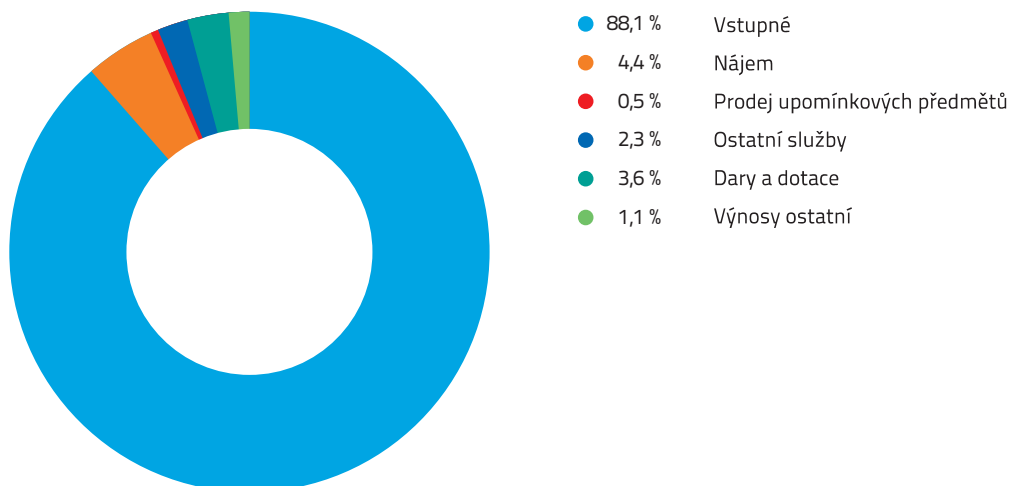
Tato zpráva je vyhotovena v českém, případně dalším jazyce. V případě nesrovnalostí platí česká verze.

Strana 5 z 5

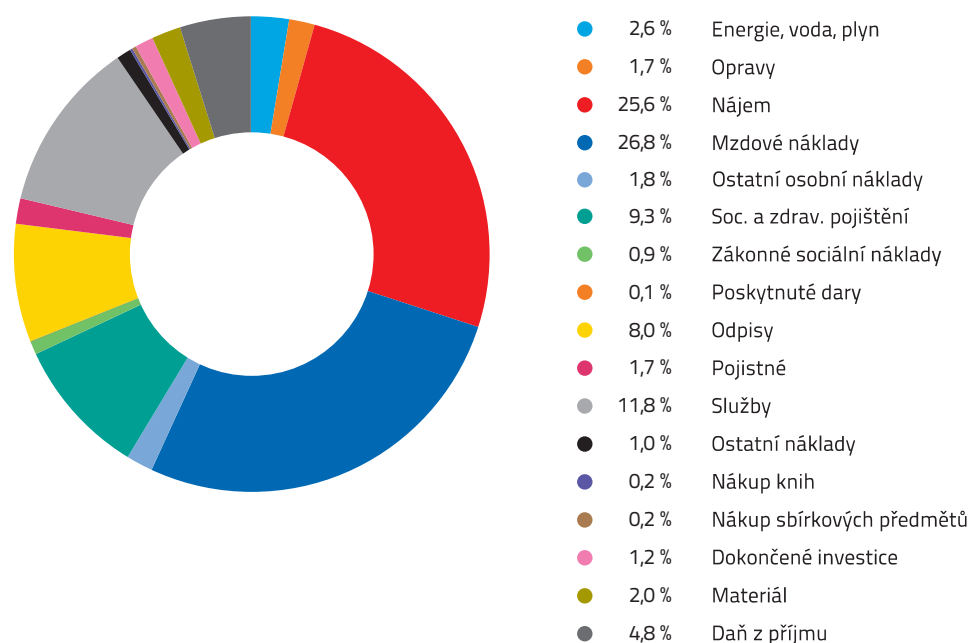

Příloha č. 1 – Plnění rozpočtu ŽMP v roce 2016 (v tis. Kč)

*Zdroje příjmů Židovského
muzea v Praze (2016)*

*Výdaje Židovského
muzea v Praze (2016)*

Příloha č. 2 – Výkaz zisku a ztrát (v tis. Kč)

	k 31. 12. 2015	k 31. 12. 2016
VÝNOSY	181 745	190 968
Tržby za zboží a služby	12 820	13 783
Tržby ze vstupného	160 310	168 159
Dary a dotace	5 739	6 906
Zúčtování rezerv	0	0
Ostatní výnosy	2 876	2 120
PROVOZNÍ NÁKLADY	146 514	149 822
Náklady na uskutečněné tržby	70 513	70 413
Osobní náklady	60 441	62 283
Odpisy	11 385	12 805
Ostatní provozní náklady a rezervy	4 175	4 321
DAŇ Z PŘÍJMU	6 588	7 707
HOSPODÁŘSKÝ VÝSLEDEK	28 643	33 439

Příloha č. 3 – Rozvaha (v tis. Kč)

	k 31. 12. 2015	k 31. 12. 2016
STÁLÁ AKTIVA	139 779	129 678
Nehmotný investiční majetek	1 940	1 620
Hmotný investiční majetek	137 839	128 058
Finanční investice	0	0
OBĚŽNÁ AKTIVA	230 900	263 813
Zásoby	7 897	7 773
Pohledávky	16 556	15 744
Finanční majetek	203 571	237 771
OSTATNÍ AKTIVA	2 876	2 525
AKTIVA CELKEM	370 679	393 491
VLASTNÍ ZDROJE	340 816	369 061
Jmění celkem	312 173	335 622
Hospodářský výsledek běžného účetního období	28 643	33 439
CIZÍ ZDROJE	29 863	24 430
Krátkodobé závazky	16 926	15 514
Rezervy	0	0
OSTATNÍ PASIVA	12 937	8 916
PASIVA CELKEM	370 679	393 491

Příloha č. 4 – Struktura zaměstnanců ŽMP

ŽMP bylo v roce 2016 dle svého organizačního řádu rozděleno do 8 odborů. Ke konci roku 2016 mělo v průměru 136,1 zaměstnanců včetně 10 pracovníků, jejichž mzda je plně nebo částečně hrazena z grantů. Dále 4 pracovníce jsou na mateřské dovolené. Ve fyzických osobách činil počet zaměstnanců 136, což představovalo přepočítaných 131,1 plných pracovních úvazků.

Ředitel muzea	1
Vědečtí a odborní muzejní pracovníci včetně restaurátorů	49
Pracovníci pro vzdělávací a kulturní činnost	8
Pracovníci pro zajištění provozu, oprav, rekonstrukcí a správy budov a hřbitovů	4
Pracovníci zajišťující publicitu a výstavy	6
Pracovníci Informačního a rezervačního centra	3
Administrativní pracovníci	5
Ekonomičtí a provozní pracovníci včetně pokladních v expozicích	12
Ostraha objektů a kustodi	48

Průměrná mzda v Židovském muzeu v Praze v roce 2016 činila 24 025,- Kč.

Příloha č. 5 – Opravy a rekonstrukce objektů (v tis. Kč)

Objekt	1995–2016
Španělská synagoga	34 597
Administrativní budova Jáchymova	3 215
Maiselova synagoga	43 032
Pinkasova synagoga	15 597
Obřadní síň	3 244
Klausová synagoga	9 820
Depozitář textilu	4 472
Nové administrativní budovy	99 550
Oddělení pro vzdělávání a kulturu a Informační a rezervační centrum	17 930
Smíchovská synagoga	76 448
Synagoga Brandýs	855
Depozitář knih Spořilov	210
Židovský hřbitov Fibichova, Praha 3	11 980
Starý židovský hřbitov	12 966
Celkem	333 916

Židovské muzeum v Praze

U Staré školy 1, 3, 110 00 Praha 1

T: +420 222 749 211 (212) | F: +420 222 749 300

E: office@jewishmuseum.cz | W: www.jewishmuseum.cz